

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

-

MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY
AND HISTORY OF ART

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2022-2023

ΑΘΗΝΑ 2022

Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών

Αναπλ. καθηγ. Βάσω Σειρηνίδου
Χριστίνα Κούκου

Πληροφορίες/Επικοινωνία

Γραμματεία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Φιλοσοφική Σχολή
Γραφείο 404
Αρ. τηλ: 210 7277319, 210 7277887
Ηλ. διεύθυνση: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr
Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου
Τ.Κ. 15784 ΑΘΗΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ(ΣΕΜΣ).....	4
2. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	7
4. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	18
5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	21
6. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.....	23
7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.....	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	57

ΣΥΝΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διευθοντής ΠΜΣ

Δημήτριος Παυλόπουλος, Καθηγητής

*Αναπληρώτρια
Διευθύντρια*

Βασιλική Σειρηνίδου, Αναπλ. Καθηγήτρια

Μέλη

Νικολέττα Γιαντοή, Καθηγήτρια
Σπυριδων Πλουμίδης, Αναπλ. Καθηγητής
Ιάνθη Ασημακοπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια
Εμμανουήλ Κούμας, Επίκ. Καθηγητής

Γραμματειακή Υποστήριξη

Χριστίνα Κούκου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ιάνθη-Τριανταφυλλή Ασημακοπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Δέσποινα Βλάμη, Ερευνήτρια, Ακαδημία Αθηνών

Νικολέττα Γιαντοσή-Μελετιάδη, Καθηγήτρια Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσεως,
ΕΚΠΑ

Κωστής Γκοτσινας, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Αναστασία Δρανδάκη, Αναπλ. Καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Αναπλ. Καθηγητής Θεωρίας της Ιστορίας και
Ιστοριογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Παρασκευάς Κονόρτας, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορίας της Οθωμανικής
Αυτοκρατορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Εμμανουήλ Κούμας, Επίκ. Καθηγητής Ιστορίας Διεθνών Σχέσεων 19ος-20ός
αιώνας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Δήμητρα Λαμπροπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια, Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής
Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Διονύσιος Μπενέτος, Καθηγητής Μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας, Τμήμα
Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου, Ομότ. Καθηγήτρια, Μεσαιωνικής Ιστορίας, Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Αναστασία Παπαδία-Λάλα, Ομότιμη Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Μαρία Παπαθανασίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Δημήτρης Παυλόπουλος, Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και
Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Σπυρίδων Πλουμίδης, Αναπλ. Καθηγητής, Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής
Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Κωνσταντίνος Ράιπης, Αναπλ. Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Βασιλική Σειρηνίδου, Επίκ. Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Ευάνθης Χατζηβασιλείου, Καθηγητής Ιστορίας του Μεταπολεμικού Κόσμου, Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Μαρία Χριστίνα Χατζιωάννου, Διευθύντρια Ερευνών, Τομέας Νεοελληνικών
Ερευνών, ΠΕ/ΕΙΕ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ¹

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Περιλαμβάνει τις εξής τρεις ειδικεύσεις:

- 1) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος
- 2) Ευρωπαϊκή Ιστορία
- 3) Ιστορία της Τέχνης

Μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών και ανάλογα με την ειδίκευση που έχει επιλέξει ο φοιτητής, το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» με ειδίκευση στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος ή στην Ευρωπαϊκή Ιστορία ή στην Ιστορία της Τέχνης. Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με τον Νόμο 4485/2017 είναι:

1. **Η Συνέλευση του Τμήματος**
2. **Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ:** απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Τα μέλη της ΣΕ δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή. Πρόεδρος της ΣΕ είναι ο Διευθυντής του ΠΜΣ, ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση μεταξύ των μελών της ΣΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και
- εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ,

¹Ο παρών κανονισμός δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. 2060/Β/7-6-2018).

- ορίζει τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών (ΜΔΕ), ο ορισμός της οποίας επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος,
- εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, αναγνώρισης μαθημάτων από προηγούμενη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, αντικατάστασης μαθημάτων του παρόντος Προγράμματος με μαθήματα άλλων ΠΜΣ και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος,
- αποφασίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και πιστοποιεί τη σχέση των εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

3. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ και ο Αναπληρωτής του: Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Επιπλέον, είναι μέλος και Πρόεδρος της ΣΕ. Ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντή. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ,
- β) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του ΠΜΣ,
- γ) ορίζει εκλογές για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης,
- δ) έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος για έγκριση,
- ε) είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών,
- ς) κατά τη λήξη της θητείας του, καθώς και της ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του ΠΜΣ είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκπληρώνει τα καθήκοντα του Διευθυντή σε περίπτωση απουσίας του.

Το ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ που είναι εγκατεστημένη στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ και βρίσκεται υπό την επιστοασία της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Η Γραμματεία του

ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ, όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ, την καταχώριση βαθμολογιών κλπ.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου Σπουδών των Τμημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΤ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθ. 34 του Ν.4485/17.

Το ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” θα δέχεται έως 30 φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος και προγραμματίζεται να απασχολεί 15 συνολικά διδάσκοντες, τουλάχιστον 60% από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ² και έως 40% από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής και της Αλλοδαπής (για τις κατηγορίες διδασκόντων βλ. άρθρο 9). Αυτό αντιστοιχεί σε 2 φοιτητές ανά διδάσκοντα.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι περίπου 93 ανά έτος σε σχέση και με τον αριθμό των περίπου 270 προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος και των 38 διδασκόντων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού.

4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με τον Νόμο 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Κάθε Μάιο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Φιλοσοφική Σχολή, 4ος όροφος, γραφείο 404).

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση συμμετοχής (με δήλωση της προτιμώμενης ειδίκευσης)

²Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΠ του Τμήματος δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε ΠΜΣ.

2. Βιογραφικό σημείωμα
 3. Αντίγραφο πτυχίου και αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων (ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών)
 4. Αστυνομική ταυτότητα
 5. Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας³ της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ιταλικής γλώσσας σε επίπεδο B2 τουλάχιστον
 6. Διπλωματική εργασία ή σεμιναριακές εργασίες, εάν υπάρχουν, ιδιαίτερα εκείνες που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο ειδίκευσης
 7. Βεβαιώσεις συμμετοχής σε συνέδρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κλπ., εάν υπάρχουν
 8. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν
 9. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ. 7 του Ν. 4485/17.

Η επιλογή των εισακτέων κάθε ειδίκευσης πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

1. **Επίδοση στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις για το ΠΜΣ σε ποσοστό 50%.** Η γραπτή εξέταση γίνεται αποκλειστικά σε θέματα της ειδίκευσης στην οποία επιθυμεί να ενταχθεί ο υποψήφιος και στη σχετική ύλη που έχει προηγουμένως ανακοινωθεί στην ιστοσελίδα του Προγράμματος. Τα θέματα επιλέγονται από τους εξεταστές της κάθε ειδίκευσης λίγο πριν από την εξέταση. Κατά την εξέταση και βαθμολόγηση τα ονόματα των υποψηφίων παραμένουν καλυμμένα. Ο βαθμός της γραπτής εξέτασης είναι τελικός. Δεν προβλέπεται κάποια επιπλέον διαδικασία αναβαθμολόγησης.
2. **Προφορική εξέταση-συνέντευξη σε ποσοστό 50%.** Η προφορική εξέταση-συνέντευξη πραγματοποιείται από τα μέλη ΔΕΠ της ειδίκευσης στην οποία επιθυμεί να ενταχθεί ο υποψήφιος. Κατά τη συνέντευξη, ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων στα θέματα της ειδίκευσης, καθώς και η δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν πρωτότυπη έρευνα. Συνυπολογίζεται ο βαθμός του πτυχίου, καθώς και των σχετικών με την ειδίκευση προπτυχιακών μαθημάτων και σεμιναριακών εργασιών, η συμμετοχή σε πρακτικές ασκήσεις, οι δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν, καθώς και το επίπεδο των πιστοποιητικών γλωσσομάθειας. Απαραίτητο προσόν για την επιλογή στο ΠΜΣ αποτελεί η πιστοποιημένη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ιταλικής γλώσσας σε επίπεδο B2 τουλάχιστον.

Προκειμένου να ενταχθεί στο πρόγραμμα, ο υποψήφιος οφείλει να συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον **επτά (7)**. Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΣΕ

³Το επίπεδο επάρκειας των ξένων γλωσσών (B2) αντιστοιχεί στις απαιτήσεις που προϋποτίθενται κατά την κινητικότητα των φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS

καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον καταθέτει για έγκριση στη Συνέλευση. Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στο ΠΜΣ, εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος μετά την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι. Η εγγραφή του υποψηφίου θα είναι δυνατή μόνον εφόσον προσκομίσει βεβαίωση περατώσεως σπουδών ή επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν να εγγραφούν στο ΠΜΣ, οι επιλαχόντες, εάν υπάρχουν, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Αλλοδαποί υπότροφοι του ΙΚΥ και άλλων φορέων περιορισμένης (συνήθως δεκάμηνης) διάρκειας, καθώς και μεταπτυχιακοί φοιτητές-υπότροφοι προγραμμάτων κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συναφών ρυθμίσεων είναι δυνατόν να πραγματοποιούν, ύστερα από απόφαση της ΣΕ, τμήμα των σπουδών τους εντασσόμενοι ως υπεράριθμοι στο πρόγραμμα. Αντιστοίχως, φοιτητές του προγράμματος του Τμήματος, που εξασφαλίζουν υποτροφία κινητικότητας (π.χ. Erasmus) ή άλλη, μπορούν να πραγματοποιήσουν τμήμα των σπουδών τους σε πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλο πανεπιστήμιο με το οποίο έχει πρόγραμμα συνεργασίας το ΕΚΠΑ, ύστερα από απόφαση της ΣΕ.

5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται στα τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για φοιτητές που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης για λόγους υγείας, εργασιακών υποχρεώσεων, οικογενειακούς, στράτευσης κ.ά. Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνάει **έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα**, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) ημερολογιακούς μήνες. Οι έξι μήνες της αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η αναστολή χορηγείται μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς λόγους (υγείας, οικογενειακούς κ.ά.), εφόσον η ΣΕ τους κρίνει απολύτως αιτιολογημένους και τεκμηριωμένους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η ΣΕ έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει άλλους πολύ σοβαρούς λόγους αναστολής και να αποφαίνεται αναλόγως. Σε σοβαρές περιπτώσεις, για τις οποίες

αποφασίζει η ΣΕ, παρέχεται η δυνατότητα μεταπήδησης από το καθεστώς πλήρους σε εκείνο της μερικής φοίτησης.

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά κατά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Κατά τη διάρκεια της φοίτησης, ο φοιτητής οφείλει να ολοκληρώσει επιτυχώς έξι σεμινάρια και τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Το κάθε σεμινάριο για το οποίο απαιτείται εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας αντιστοιχεί σε 15 πιστωτικές μονάδες (ECTS), ενώ η ΜΔΕ αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης. Η θεματολογία και η βιβλιογραφία των μαθημάτων περιέχονται στον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ετησίως. Τα σεμινάρια είναι εξαμηνιαία. Τα μαθήματα διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα προσφοράς μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα από επισκέπτη καθηγητή ΑΕΙ της αλλοδαπής.

Για κάθε φοιτητή ορίζεται ένας επόπτης σπουδών. Επόπτες σπουδών μπορούν να είναι μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στο ΠΜΣ και προσφέρουν στη διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα. Οι επόπτες ορίζονται από τη ΣΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου. Η ΣΕ και ο επόπτης έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Κάθε φοιτητής μπορεί να παρακολουθεί σε κάθε εξάμηνο μέχρι και τρία σεμιναριακά μαθήματα, σύμφωνα με το προσωπικό του πρόγραμμα, το οποίο διαμορφώνεται κατά τις ρυθμίσεις του κανονισμού και σε συνεργασία με τον επόπτη του, ο οποίος ενημερώνει στη συνέχεια γραπτώς τη ΣΕ.

Από το σύνολο των σεμιναριακών μαθημάτων τουλάχιστον τέσσερα πρέπει να προέρχονται από τον κατάλογο των μαθημάτων της ειδίκευσης, στην οποία έχει εγγραφεί ο φοιτητής. Τα υπόλοιπα δύο σεμινάρια μπορεί να επιλέγονται από τις ειδικεύσεις του ίδιου ΠΜΣ ή άλλων ΠΜΣ του Τμήματος ή άλλου πανεπιστημιακού τμήματος δημοσίου ΑΕΙ ή αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου, με τη σύμφωνη γνώμη του επόπτη καθηγητή, εφόσον εξασφαλίζεται η αντιστοιχία των πιστωτικών μονάδων (ECTS).

7. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας. Η ΜΔΕ εκπονείται κατά το τέταρτο ακαδημαϊκό εξάμηνο σπουδών.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς και να ακολουθούν τους κανονισμούς του κάθε σεμιναριακού μαθήματος και τις οδηγίες του διδάσκοντος. Φοιτητής που θα απουσιάσει πέραν των τριών (3) συναντήσεων

σε κάθε σεμιναριακό μάθημα χάνει το δικαίωμα της παρακολούθησής του. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος, προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Κάθε σεμιναριακό μάθημα ολοκληρώνεται με την προφορική παρουσίαση και την έντοπη υποβολή εργασίας έκτασης 5.000-7.000 λέξεων. Η εργασία παραδίδεται έως τέσσερις εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου και ο βαθμός κατατίθεται σε ηλεκτρονικό βαθμολόγιο που τηρεί η Γραμματεία, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που ορίζει η ΣΕ (30 Απριλίου για το χειμερινό εξάμηνο και 30 Σεπτεμβρίου για το εαρινό εξάμηνο). Μετά την παρέλευση των προβλεπόμενων ημερομηνιών, δεν υπάρχει δυνατότητα βαθμολόγησης. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση σεμιναρίων ορίζεται ως βάση **ο βαθμός πέντε (5)**. Για την απόκτηση του ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε έξι σεμινάρια του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι 120 ECTS.

Στο τέταρτο εξάμηνο του ΠΜΣ προβλέπεται η εκπόνηση της ΜΔΕ. Η ΣΕ, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ορίζει τα μέλη της βαθμολογικής-εξεταστικής επιτροπής για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων (παρ. 4, άρθρο 34, Ν. 4485/2017). Ο επιβλέπων είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και συμμετέχει στην τριμελή εξεταστική επιτροπή. Τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014 και της Ακαδημίας Αθηνών, επισκέπτες καταξιωμένοι επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο.

Η γλώσσα συγγραφής της ΜΔΕ είναι η ελληνική ή η αγγλική, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι και υπάρξει θετική σχετική απόφαση της ΣΕ. Το αντικείμενο της ΜΔΕ πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα, να καταρτισθεί σύμφωνα με την επιστημονική μεθοδολογία του γνωστικού αντικειμένου, να περιλαμβάνει προσωπική συμβολή του γράφοντος στην έρευνα και να καταδεικνύει τη συνθετική του ικανότητα.

Η έκταση της ΜΔΕ ορίζεται μεταξύ **20.000-30.000** λέξεων περιλαμβανομένων των σημειώσεων, όχι όμως της βιβλιογραφίας, των περιεχομένων, λοιπών πινάκων και εικονογράφησης.

- Οδηγίες διαμόρφωσης κειμένου διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ)

Το κυρίως κείμενο πρέπει να είναι γραμμένο με γραμματοσειρά Times New Roman, μεγέθους 12 στιγμών, σε 1,5 διάστιχο και με πλήρη στοίχιση. Οι σημειώσεις πρέπει να είναι γραμμένες με γραμματοσειρά Times New Roman, μεγέθους 10 στιγμών, σε μονό διάστιχο και με στοίχιση αριστερά. Το εξώφυλλο έχει λευκό υπόβαθρο. Χρησιμοποιείται 1,5 διάστιχο και στοίχιση στο κέντρο. Στην άνω αριστερά γωνία τοποθετείται το επίσημο λογότυπο του ΕΚΠΑ. Στο ανώτερο μέρος του εξωφύλλου αναγράφονται σε διαφορετικές παραγράφους τα εξής:

- Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Ειδίκευση «...» (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Ο τίτλος της ΜΔΕ (γραμματοσειρά Times New Roman 18 στιγμών),
- Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Το ονοματεπώνυμο φοιτητή (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Τα ονόματα και η βαθμίδα των τριών βαθμολογητών (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών).

Στο κατώτερο μέρος του εξωφύλλου, με γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών και με στοίχιση στο κέντρο, αναγράφεται ο τόπος (Αθήνα) ο χρόνος εκπόνησης της ΜΔΕ. Στο κείμενο της ΜΔΕ συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά περίληψη στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (έως 200 λέξεις εκάστη).

Η ΜΔΕ κατατίθεται στον επόπτη και στα υπόλοιπα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ολοκλήρωση του χρόνου φοίτησης του φοιτητή. Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει προφορικά ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής (παρ. 4, άρθρου 34 του Ν. 4485/2017). Η τελική βαθμολογία της ΜΔΕ προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών βαθμολογητών. Ο τελικός βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών προκύπτει με ποσοστό 50% από τον μέσο όρο των βαθμολογιών στα έξι σεμινάρια και 50% από το βαθμό της ΜΔΕ. Οι ΜΔΕ αξιολογούνται με βαθμό της κλίμακας από ένα (1) έως 10 (δέκα) με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις. Επιτυχής θεωρείται η αποφοίτηση με συνολικό βαθμό όχι χαμηλότερο του 7 (επτά).

Οι ΜΔΕ, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή και πριν από την ορκωμοσία του υποψηφίου, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο ΠΕΡΓΑΜΟΣ, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Πριν από την ορκωμοσία, ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει στη Γραμματεία του ΠΜΣ σχετική βεβαίωση υποβολής της ΜΔΕ στο Ψηφιακό

Αποθετήριο. Το Τμήμα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα, τον τίτλο της ΜΔΕ και περίληψη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

8. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α' Κύκλου Σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ. 3, άρθρο 34 του Ν. 4485/2017). Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΦμεΑ) συμβάλλει στην επίτευξη ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής και υπηρεσιών πρόσβασης.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά. Ανά διετία, προβλέπεται οργάνωση μιας τουλάχιστον ημερίδας του ΠΜΣ, κατά την οποία παρουσιάζονται με μορφή ανακοινώσεων οι ΜΔΕ, καθώς και τα προσωρινά συμπεράσματα διδακτορικών διατριβών που είναι σε εξέλιξη. Η ημερίδα αυτή είναι δημόσια και γνωστοποιείται, με κατάλληλο τρόπο, στα μέλη της αντίστοιχης επιστημονικής κοινότητας.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μετά την εισήγηση της ΣΕ, μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή, εάν

- το ποσοστό απουσιών του ξεπερνά το 23% στο σύνολο μαθημάτων ενός εξαμήνου,
- δεν παρακολουθήσει επιτυχώς τουλάχιστον δύο σεμινάρια κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων εξαμήνων των σπουδών του,
- δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβεί τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχει παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις, όσον αφορά στην αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα,
- υποβάλει αίτημα (αυτοδικαίως),
- υποπέσει σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν. 2121/93), κατά τη συγγραφή των προβλεπομένων εργασιών

τους.

4. Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (παρ. 1, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017), σύμφωνα με τη διαδικασία που προτείνει η ΣΕ και εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος.

5. Η καθομολόγηση γίνεται τον Ιανουάριο, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο κάθε έτους, στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Διευθυντή του ΠΜΣ ή του Αναπληρωτή του, του Προέδρου του Τμήματος ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΠΜΣ, απονέμεται ΔΜΣ στη «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” στις εξής ειδικεύσεις:

1. Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος
2. Ευρωπαϊκή Ιστορία
3. Ιστορία της Τέχνης

6. ΔΜΣ δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών Α' Κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ), σύμφωνα με τον Ν. 3328/2005 (Α' 80).

7. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος (Diploma Supplement).

9. ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

1. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

2. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ.

3. Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

α) τον προϋπολογισμό του ΕΚΠΑ και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 43,

β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143, τχ. Α'), ή του ιδιωτικού τομέα,

δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

ς) μέρος των εσόδων του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ),

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

4. Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ, ο οποίος κατατίθεται στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ (παρ. 2, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017). Ο εν λόγω

απολογισμός, με ευθύνη της Κοσμητείας, αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της ΕΣΕ (παρ. 5, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017).

5. Η εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του ΠΜΣ θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 4485/2017.

10. ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

Οι διδάσκοντες του ΠΜΣ, προέρχονται, τουλάχιστον κατά 60%, από:

- μέλη ΔΕΠ του Τμήματος,
- μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος, κατόχους διδακτορικού διπλώματος εκτός κι αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής,
- ομότιμους καθηγητές (άρθρο 69, Ν. 4386/2016) και αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος,
- διδάσκοντες σύμφωνα με το ΠΔ. 407/1980 (ΦΕΚ 112, τχ. Α'),
- επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους κάτοχους διδακτορικού διπλώματος, οι οποίοι μπορεί να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι, με απόφαση της Συνέλευσης και πράξη του Προέδρου του οικείου Τμήματος, για τη διεξαγωγή διδακτικού και ερευνητικού έργου, καθοριζόμενοι με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του ακαδημαϊκού υποτρόφου και του Πρύτανη του οικείου ΑΕΙ (παρ. 7, άρθρο 29 του Ν. 4009/2011).

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης το Τμήματος ανατίθεται διδασκαλία σε

- μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ,
- ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014 και της Ακαδημίας Αθηνών,
- επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους που κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ,
- επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαπούς νέους επιστήμονες, κάτοχους διδακτορικού διπλώματος (παρ. 7, άρθρο 16 του Ν.4009/2011),

ή γίνονται νέες προσλήψεις/συμβάσεις, σύμφωνα με τα ανωτέρω (παρ. 1, 2, 5 & 6, άρθρο 36 του Ν.4485/2017).

Η ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εισήγηση της ΣΕ και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2022-2023:
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Α. ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ -
(Ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος)

MODERNANDCONTEMPORARYGREEKHISTORY

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ -WINTER SEMESTER	
Κωδ. ΝΕΛ 03	<p>«Επανάστασεις» και «εξεγέρσεις» στον ελληνοβενετικό κόσμο (13ος-18ος αι.): Μύθος, πραγματικότητες, ιστοριογραφικές προσεγγίσεις</p> <p><i>Αν. Παπαδία-Λάλα</i></p> <p>“Revolutions” and “Revolts” in the Greek-Venetian World (13th to 18th Centuries: Myth, Realities, Historiographical Approaches</p> <p><i>A. Papadia-Lala</i></p>
ΝΕΛ 41	<p>Από τις οθωμανικές αγορές στα χρηματιστήρια της Ευρώπης. Ιστορίες ελληνικής επιχειρηματικότητας και μετανάστευσης (16ος-19ος αιώνας)</p> <p><i>Δ. Βλάμη</i></p> <p>From the ottoman markets to the stockmarkets of Europe. Stories of Greek entrepreneurship and migration (16th-19th centuries)</p> <p><i>D. Vlami</i></p>
ΟΘ 05	<p>Σχέσεις ανάμεσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία και την οθωμανική διοίκηση</p> <p><i>Π. Κονόρτας</i></p> <p>Relations between the Orthodox Eastern Church and Ottoman Administration</p> <p><i>P. Konortas</i></p>
ΣΥΝ 07	<p>Οι ιδεολογικές περιπέτειες των εννοιών Βυζαντινό, Μεταβυζαντινό, Νεοελληνικό, Λαογραφικό στην ιστοριογραφία και τις μουσειακές συλλογές από τον</p>

	<p>Κωνσταντίνο Παπαρρηγόπουλο στον Αντώνη Μπενάκη.</p> <p><i>B. Καραμανωλάκης – Αν. Δρανδάκη</i></p> <p>The ideological adventures of the concepts <i>Byzantine, Post-Byzantine, Neo-Hellenic, Folklore</i> in historiography and museum collections from Konstantinos Paparrigopoulos to Antonis Benakis.</p> <p><i>V. Karamanolakis – A. Drandaki</i></p>
--	---

ΕΑΡΙΝΟΕΞΑΜΗΝΟ / SPRING SEMESTER	
Κωδ. NTEI 12	<p>Η Ελλάδα και το ευρωπαϊκό σύστημα συμμαχιών, 1870-1914</p> <p><i>E. Κούμας</i></p> <p>Greece and the European Alliance System, 1870-1914</p> <p><i>E. Koumas</i></p>
NTEI 14	<p>Ιστοριογραφία και κοινωνική θεωρία: ένας χρήσιμος διάλογος για την ιστορική έρευνα</p> <p><i>Δ. Λαμπροπούλου</i></p> <p>Historiography and social theory: a useful dialogue for historical research</p> <p><i>D. Lampropoulou</i></p>
NTEI 16	<p>Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος (1922-1940): κοινωνία και πολιτικοί θεσμοί</p> <p><i>Σ. Πλουμίδης</i></p> <p>Inter-War Greece (1922-1940): Social History and Politics</p> <p><i>S. Ploumidis</i></p>
NTEI 18	<p>Παγκοσμιοποίηση, μεταβιομηχανική εποχή, η νέα διεθνής συνεργασία και η Ελλάδα, 1965-1982</p> <p><i>E. Χατζηβασιλείου</i></p> <p>Globalization, the post-industrial era, new forms of international cooperation, and Greece, 1965-1982</p>

	<i>E. Hatzivasileiou</i>
NEA 42	Κινητικότητα και μεταναστεύσεις στην Ανατολική Μεσόγειο (18ος-20ός αι.) <i>Κωστής Γκοτσίνας, Μαρία Χριστίνα Χατζιωάννου (ΙΙΕ/ΕΙΕ)</i> Mobility and migrations in Eastern Mediterranean (18th-20th c.) <i>Kostis Gotsinas- Maria Christina Chatziioannou</i>
NEA 04	Ζητήματα ιστοριογραφίας του Νέου Ελληνισμού <i>Βάσω Σεirinίδου</i> Historiographical and methodological issues of Modern Hellenism <i>Vaso Seirinidou</i>

B. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ - EUROPEAN HISTORY

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ - WINTER SEMESTER	
Κωδ. ΕΥ 17	<p>Η μεσαιωνική Ευρώπη μέσα από την ανάπτυξη των αστικών δικτύων Β': Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις και σύγχρονες πηγές.</p> <p><i>N. Γιαντσή - Μελετιάδη (Σε συνεργασία με τον καθηγητή Διον. Μπενέτο)</i></p> <p>Medieval Europe through the development of urban networks: Historiographical approaches and modern sources.</p> <p><i>N. Giantsi - Meletiades (With Prof. Dion. Benetos)</i></p>
ΕΥ 15	<p>Η Βρετανία κατά τη βικτωριανή περίοδο</p> <p><i>M. Παπαθανασίου</i></p> <p>Britain in Victorian era</p> <p><i>M. Parathanasiou</i></p>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / SPRING SEMESTER	
ΕΥ 16	<p>Αστικές τάξεις και μεσαία στρώματα στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη</p> <p><i>K. Ράπτης</i></p> <p>Bourgeoisie and Middle Classes in modern and contemporary Europe</p> <p><i>K. Raptis</i></p>
ΕΥ 18	<p>Οι λατινοκρατούμενες περιοχές της Ρωμανίας. Πολιτική, οργάνωση, κοινωνία (13ος-16ος αι.)</p> <p><i>M. Ντούρου-Ηλιοπούλου</i></p> <p>Latin dominions in Romania: Policy, organization, society (13th - 16th centuries)</p> <p><i>M. Dourou-Elioroulou</i></p>

Γ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - HISTORY OF ART

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΕΞΑΜΗΝΟ / WINTER SEMESTER	
ITX 17	Μιλάνο: ο κόσμος του Leonardo da Vinci <i>I. Ασημακοπούλου</i> Milan and the world of Leonardo da Vinci <i>I. Asimakoroulou</i>
ΕΑΡΙΝΟΕΞΑΜΗΝΟ / SPRING SEMESTER	
Κωδ. ITX 24	Αποπλάνηση και βία στον κόσμο της Artemisia Gentileschi <i>I. Ασημακοπούλου</i> Seduction and violence in Artemisia Gentileschi's oeuvre <i>I. Asimakoroulou</i>
ITX 22	Ζητήματα Εικαστικών Τεχνών στην Ελλάδα σήμερα <i>Δ. Παυλόπουλος</i> Issues of Visual Arts in Greece today <i>D. Pavlopoulos</i>

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

A. ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ – MODERN AND CONTEMPORARY GREEK HISTORY

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΑΠΑΔΙΑ-ΛΑΛΑ / ANASTASIA PAPADIA-LALA

Χειμερινό εξάμηνο/Winter semester

Θέμα: «Επαναστάσεις» και «εξεγέρσεις» στον ελληνοβενετικό κόσμο (13ος-18ος αι.): Μύθος, πραγματικότητες, ιστοριογραφικές προσεγγίσεις

Subject: “Revolutions” and “Revolts” in the Greek-Venetian World (13th to 18th Centuries: Myth, Realities, Historiographical Approaches

Περίληψη: Στο σεμινάριο θα μελετηθούν περιπτώσεις επαναστατικών κινήσεων, που σημειώθηκαν στην ύπαιθρο και στις πόλεις της ελληνοβενετικής Ανατολής, από τον 13ο έως και τον 18ο αιώνα, καθώς επίσης η ανάμιξη της Βενετίας και των ελληνορθόδοξων υπηκόων της σε επαναστατικές κινήσεις στον υπό τους Οθωμανούς ελληνικό χώρο. Θα εξετασθούν η εξέλιξη και τα ιδιαίτερα γνωρίσματα των υπό μελέτη γεγονότων στα ιστορικά τους συμφραζόμενα και σε συνδυασμό με ανάλογα ευρωπαϊκά φαινόμενα. Παράλληλα, θα παρουσιασθούν η πρόσληψη και η ερμηνεία τους από τη νεότερη ιστοριογραφία και θα επιχειρηθεί η τυπολογική ένταξή τους στις μορφές του επαναστατικού φαινομένου, σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές, διεπιστημονικές προσεγγίσεις.

Summary:The seminar will examine a number of revolutionary movements that arose both in the countryside and the cities of the Greek-Venetian East from the 13th to the 18th centuries as well as the involvement of Venice and its Greek subjects in revolutionary movements in the Ottoman-occupied Greek area. There will be discussion of the development and the individual features of the above-mentioned movements within their historical context and in comparison with the analogous European phenomena. In parallel, and in accordance with modern theoretical interdisciplinary approaches, their perception and interpretation by the modern historiography will be presented and their classification in the framework of the phenomenon of “revolution” will be attempted.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Αρβανιτάκης, Δημήτρης, «Οι ποπολάροι απειλούν Σικελικούς Εσπερινούς. Κέρκυρα 1633- 1644», *Εώα και Εσπέρια* 4 (1999-2000), 94-132.

Αρβανιτάκης, Δημήτρης Δ., *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου. Το Ρεμπελιό των Ποπολάρων (1628)*, Αθήνα 2001.

Cohn, SamuelK. Jr., *LustforLiberty. The Politics of Social Revolt in Medieval Europe, 1200-1425. Italy, France, and Flandres*, Cambridge, Massachusetts, and London, England 2006.

Γιαννόπουλος, Ι. Γ., *Η Κρήτη κατά τον τέταρτο βενετοτουρκικό πόλεμο (1570-1571)*, Αθήνα 1978.

Goldstone, Jack A., *Revolution and Rebellion in the Early Modern World*, Berkeley 1991.

Χόμπομπαουμ, Έ., *Οι ληστές*, Φαίδρα Ζαμπαθά-Παγουλάτου (μετάφρ.), Αθήνα 1975.

Καποδιστριας, Νίκος, *Στάσεις και μορφές αρχοντικής εξουσίας στη βενετική Ζάκυνθο. Η οικογένεια Μακρή και τα Ορλωφικά*, διδακτορική διατριβή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2020.

Κατσιαρδή-Hering, Όλγα, «Από τις εξεγέρσεις στις επαναστάσεις των χριστιανών υποτελών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (περ. 1530 - 1821). Μια απόπειρα τυπολογίας», στο Ανδρέας Κ. Λυμπεράτος (επιμ. ελληνικής έκδοσης), *Τα Βαλκάνια. Εκσυγχρονισμός, ταυτότητες, ιδέες. Συλλογή κειμένων προς τιμήν της καθηγήτριας Νάντιας Ντάνοβα*, Ηράκλειο 2014, σ. 575-618.

Kramnick, I., "Reflections on Revolution: Definition and Explanation in recent scholarship", *History and Theory* 11 (1972), 26-63.

Μαλτέζου, Χρύσα Α., «Η Κρήτη στη διάρκεια της περιόδου της βενετοκρατίας (1211- 1669)», στο Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης (επιστ. επιμέλεια), *Κρήτη. Ιστορία και Πολιτισμός*, τ. 2, Κρήτη 1988, σ. 105-161.

McKee, Sally, "The Revolt of St Tito in Fourteenth-Century Venetian Crete: A Reassessment", *Mediterranean Historical Review* 9/2 (1994), 173-204.

Παπαδία-Λάλα, Αναστασία, *Αγροτικές ταραχές και εξεγέρσεις στη βενετοκρατούμενη Κρήτη (1509-1528). Η «επανάσταση» του Γεωργίου Γαδανολέου-Λυσογιώργη*, Αθήνα 1983.

Παπαδία-Λάλα, Αναστασία, «Το επαναστατικό φαινόμενο στην ελληνοβενετική Ανατολή (1204-1797). Μύθοι και πραγματικότητες», στο Αναστασία Παπαδία Λάλα, Μαρία Δ. Ευθυμίου, Παρασκευάς Κονόρτας, Δημήτριος Μ. Κοντογεώργης, Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Ίκαρος

Μαντούβαλος, Βάσω Σειρηνίδου (επιστ. επιμέλεια), *Ο Νέος Ελληνισμός: οι κόσμοι του και ο Κόσμος. Αφιέρωμα στην Όλγα Κατσιαρδή-Hering*, Αθήνα 2021, σ. 91-106.

Σβορώνος, Νίκος, «Το νόημα και η τυπολογία των κρητικών επαναστάσεων του 13ου αιώνα», *Σύμμεικτα* 8 (1989), 1-14.

Tilly, Charles, *Οι Ευρωπαϊκές Επανάστασεις, 1492-1992*, Κώστας Θεολόγου (μετάφρ.), Μαρία Αποστολοπούλου (επιμ.), Αθήνα 1998.

Zagorin, Perez, *Rebels and Rulers, 1500-1660*, τ. 1-2, Cambridge 1982.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΒΛΑΜΗ / DESPOINA VLAMI

Χειμερινό εξάμηνο / Winter semester

Θέμα: Από τις οθωμανικές αγορές στα χρηματιστήρια της Ευρώπης. Ιστορίες ελληνικής επιχειρηματικότητας και μετανάστευσης (16ος-19ος αιώνας)

Subject: From the ottoman markets to the stock markets of Europe. Stories of Greek entrepreneurship and migration (16th-19th centuries)

Περίληψη: Ποια ήταν τα κίνητρα, οι αιτίες και οι αφορμές που οδήγησαν, από τον 16ο αιώνα και μετά, έλληνες επιχειρηματίες, μεσαιας και μεγαλύτερης εμβέλειας, από τις οθωμανικές αγορές και τις βενετικές κτήσεις σε εμπορικές μητροπόλεις και λιμάνια στη Μεσόγειο και την Ευρώπη; Πώς εξελίχθηκαν οι διάφορες πολυσχιδείς, αλληλένδετες και συναρτώμενες μορφές ελληνικής επιχειρηματικότητας κατά την περίοδο του εμπορικού καπιταλισμού (16ος-18ος αι.), κατά τη μετάβαση από την εποχή του μερκαντιλισμού στην εποχή του φιλελευθερισμού και, στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης της βιομηχανικής επανάστασης; Πώς η ανάπτυξη των ελληνικών συναλλαγών και οι ιστορικές συγκυρίες επέβαλαν τη γεωγραφική κινητικότητα ενός πληθυσμού ελληνικής καταγωγής και πώς, εντέλει, οδήγησαν στη δημιουργία ελληνικών κοινοτήτων στο εξωτερικό; Ποιες οικονομικές, κοινωνικές και ιδεολογικές διαδρομές ακολούθησαν οι έλληνες επιχειρηματίες, εγκαταλείποντας τους τόπους προέλευσής τους και ξεκινώντας μια καινούργια ζωή στη χώρα υποδοχής και πώς αυτές αναδεικνύονται μέσα από τη μελέτη της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους, της οικογένειας, του τρόπου ζωής, της κοινωνικής σταδιοδρομίας και των κοινωνικών σχέσεων; Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου θα επιχειρήσουμε να δώσουμε απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα, τοποθετώντας και ερμηνεύοντας την ελληνική επιχειρηματικότητα εντός των διεθνών οικονομικών/κοινωνικών εξελίξεων της εποχής. Σ' έναν παράλληλο χρόνο θα εξετασθούν συγκεκριμένες περιπτώσεις επιτυχίας (successstories) και αποτυχίας, Ελλήνων που ανέπτυξαν τις επιχειρήσεις τους στο εξωτερικό είτε

οργανώνοντας ένα διεθνές δίκτυο εκπροσώπησης είτε εγκαθιδρύοντας καταστήματα και υποκαταστήματα σε εμπορικά-οικονομικά κέντρα της Ευρώπης και της Μεσογείου.

Summary: Heading from the Ottoman Empire since the 16th century, Greek commercial enterprises expanded their business activity abroad participating in international trade networks. The seminar will explore the Greeks' business trajectories in international business and the culmination of their activity from the 18th century onwards. It will also examine the different intertwined forms of Greek enterprise and will analytically emplace them in the wider spectrum of international business from the 16th to the 19th century. The seminar will investigate the Greek entrepreneurs' economic, social and ideological pursuits when established abroad through an analysis of their professional identity, their organization in ethnic-religious communities, their family and social relations. During the seminar, specific cases of Greek entrepreneurs facing success and failure in the international business arena will be discussed.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Βλάμη, Δέσποινα, *Επιχειρηματικότητα και Προστασία στο Εμπόριο της Ανατολής, 1798- 1825. Η βρετανική Levant Company και ένας ελληνικός «Δούρειος Ίππος»*, Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών 2017.

Βλάμη, Δέσποινα, *Το Φιορίνι, το Σιτάρι και η Οδός του Κήπου. Έλληνες έμποροι στο Λιβόρνο 1760-1868*, Αθήνα: Θεμέλιο 2000.

Dertilis, Georges B., "Entrepreneurs grecs : trois générations, 1770- 1900", στο F. Angiolini & D. Roche (eds), *Cultures et formations négociantes dans l'Europe moderne*, Paris: Editions EHESS 1995, σ. 111-129.

Göçek, Fatma Müge, *Rise of the Bourgeoisie - Demise of the Empire. Ottoman Westernization and Social Change*, New York: Oxford University Press 1996.

Harlaftis, Gelina, "Mapping the Greek Maritime Diaspora from the Early Eighteenth to the Late Twentieth Centuries" στο Ina Baghdiantz-McCabe, Gelina Harlaftis & Pepelasis Minoglou, Ioanna (eds), *Diaspora Entrepreneurial Networks: Four Centuries of History*, London: Bloomsbury Publishing 2005, σ. 147-171.

Harlaftis, Gelina & Sofia Laiou, "Ottoman State Policy in Mediterranean Trade and Shipping, c.1780-c.1820: the Rise of the Greek-owned Ottoman Merchant Fleet", στο Mark Mazower (ed.), *Networks of Power in Modern Greece: Essays in Honor of John Campbell*, New York: Columbia University Press 2008, σ. 1-44.

Jacob, Margaret C. & Catherine Secretan (eds) *The Self-Perception of the Early Modern Capitalists*, USA: Palgrave Macmillan 2008.

Katsiardi-Hering, Olga & Maria A. Stassinopoulou (eds), *Across the Danube: Southeastern Europeans and their travelling identities (17th-19th centuries)*, Leyden: Brill, 2016.

Κουτμάνης, Σωτήρης, «Όψεις της εγκατάστασης των Ελλήνων στη Βενετία τον 17ο αιώνα», *Θησαυρίσματα*, 35 (2005), σ. 309-339.

Liata, Eftihia, "G. A. Melos's trading network (Venice 1712-1732). Structural characteristics and temporary partnerships", *The Historical Review/La Revue Historique*, VII (2010), σ. 127-178.

Pepelasis Minoglou, Ioanna, "Toward a Typology of Greek-diaspora Entrepreneurship", στο Ina Baghdiantz - McCabe, Gelina Harlaftis & Pepelasis Minoglou, Ioanna (eds), *Diaspora Entrepreneurial Networks : Four Centuries of History*, London: Bloomsbury Publishing 2005, σ. 173-189.

Σειρηνίδου, Βάσω, *Έλληνες στη Βιέννη (18ος-μέσα 19ου αιώνα)*, Αθήνα: Ηρόδοτος 2011.

Stoianovich, Traian, "The Conquering Balkan Orthodox Merchant", *Journal of Economic History*, 20 (1960), pp. 234-313.

Stoianovich, Traian & Κατσιαρδή-Hering, Όλγα, «Εσωτερικό και εξωτερικό εμπόριο. Κέντρα-Δίκτυα-Πηγές», στο Σπ. Ι. Ασδραχάς&άλ. *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ΙΕ'- ΙΘ' αιώνας*, τ. Α', σ. 424-481.

Vlami, Despina, "Building Trust Relations in Business. The De Vogel-Cardamici association in Amsterdam and Izmir and an eighteenth-century Dutch Masterclass on trading", *Rives méditerranéennes*, 59 (2019), σ. 47-70.

Χατζηιωσήφ, Χρήστος, «Εμπορικές παροικίες και ανεξάρτητη Ελλάδα: ερμηνείες και προβλήματα», *Ο Πολίτης*, 62(1983), σ. 28-34.

Zakharov Viktor N., Harlaftis, Gelina & Katsiardi-Hering, Olga (eds), *Merchant Colonies in the Early Modern Period*, London: Routledge 2012.

ΒΑΣΩ ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ / VASO SEIRINIDOU

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Ζητήματα ιστοριογραφίας και μεθοδολογίας του Νέου Ελληνισμού

Subject: Historiographical and methodological issues of Modern Hellenism

Περίληψη: Το σεμινάριο έχει χαρακτήρα εισαγωγής των μεταπτυχιακών φοιτητριών/ών στο γνωστικό πεδίο της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Στόχος του είναι, αφενός, να εξοικειώσει τις/τους φοιτήτριες/ές, με τις ιστοριογραφικές παραδόσεις και τα ρεύματα που συγκρότησαν το γνωστικό πεδίο της ιστορίας του Νέου Ελληνισμού κατά τον 20ό αιώνα και μέχρι τις μέρες μας, και αφετέρου να τις/τους κατατοπίσει για τα είδη των διαθέσιμων πηγών. Εκκινώντας από τα ιδρυτικά παραδείγματα, θα εξετάσουμε τα αποτυπώματα στο πεδίο της οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας και της ιστορίας των ιδεών, και θα εμβαθύνουμε στη σχετική θεματολογία και προβληματική. Αντικείμενο εξέτασης θα αποτελέσουν επίσης ιστοριογραφικές και δημόσιες συζητήσεις που κατά καιρούς αναπτύχθηκαν γύρω από το πεδίο, όπως για παράδειγμα η ταυτότητα του νέου ελληνισμού και ο χαρακτήρας της ελληνικής επανάστασης. Παράλληλα, θα επιχειρήσουμε μια πλοήγηση και χαρτογράφηση στις διαθέσιμες πηγές.

Απώτερος στόχος του σεμιναρίου είναι να προετοιμάσει τις φοιτήτριες/ές προκειμένου να διατυπώσουν προτάσεις έρευνας και να εκπονήσουν ερευνητικές εργασίες στο γνωστικό πεδίο της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Summary: The seminar is an introduction of postgraduate students in the field of History of Modern Hellenism. It aims, on the one hand, to familiarize the students with the historiographical traditions and currents that formed the field during the 20th century and up to the present day, and on the other, to inform them about the available sources. Starting from the founding paradigms, we will examine the imprints of the economic and social history and the history of ideas, and we will deal in depth with the relevant thematic. We will also examine some “big” historiographical and public debates, such as the identity of Modern Hellenism and the character of the Greek Revolution. At the same time, we will attempt a mapping of the available sources. The seminar aspires to prepare students in order to formulate their own research proposals and to prepare research papers in the field of the history of Modern Hellenism.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Σπ. Ασδραχάς, *Ελληνική κοινωνία και οικονομία, ιη'-ιθ' αιώνες*, Αθήνα: Ερμής 1988.

Απ. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, τ. 1-4, Αθήνα: Ηρόδοτος, 2005.

Κ. Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός διαφωτισμός*, Αθήνα: Ερμής 2009.

Φ. Ηλιού, *Ιστορίες του ελληνικού βιβλίου*, Ηράκλειο: ΠΕΚ 2006.

Ο. Κατσαρδή κ.ά. (επιμ.), *Έλλην, Ρωμηός, Γραικός: Συλλογικοί προσδιορισμοί και ταυτότητες*, Αθήνα: Ευρασία, 2018.

Ο. Κατσαρδή-Β. Σειρηνίδου (επιμ.), *Νεοελληνική ιστορία και οθωμανικές σπουδές. Μια απόπειρα χαρτογράφησης*, Αθήνα: e-ιστορήματα, 2017

Π. Μ. Κιτρομηλίδης - Τρ. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Ιστοριογραφία της σύγχρονης και νεότερης Ελλάδας, 1833-2002*, τ. 1-2, Αθήνα: ΕΙΕ, 2004.

Β. Κρεμμυδάς, *Συγκυρία και εμπόριο στην προεπαναστατική Πελοπόννησο, 1793-1821*, Αθήνα: Θεμέλιο, 1980.

Ν. Πανταζόπουλος, *Εκκλησία και δίκαιον εις την χερσόνησον του Αίμου επί Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη 1960-1963.

Μ. Σακελλαρίου, *Η Πελοπόννησος κατά την δευτέραν Τουρκοκρατίαν (1715-1821)*, Αθήνα: Ηρόδοτος 2012.

Ν. Σβορώνος, *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης τον 18^ο αιώνα*, Αθήνα: Θεμέλιο, 1996.

Ν. Σβορώνος, *Το ελληνικό έθνος: Γένεση και διαμόρφωση του νέου ελληνισμού*, Αθήνα: Πόλις, 2004.

ΚΩΣΤΗΣ ΓΚΟΤΣΙΝΑΣ (ΠΕ/ΕΙΕ), ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΟΥ (ΠΕ/ΕΙΕ) / KOSTIS GOTSINAS, MARIA CHRISTINA CHATZIOANNOU

Εαρινό εξάμηνο/Spring semester

Θέμα: Κινητικότητα και μεταναστεύσεις στην Ανατολική Μεσόγειο (18^{ος}-20^{ος} αι.)

Subject: Mobility and migrations in Eastern Mediterranean (18th-20th c.)

Περίληψη: Το μεταπτυχιακό σεμινάριο θα εστιάσει στο θέμα των μετακινήσεων και της κινητικότητας στην Ανατολική Μεσόγειο και ιδιαίτερα στον ελληνικό χώρο. Τα μαθήματα θα παρακολουθήσουν τις ροές ανθρώπων, αντικειμένων και ιδεών καθώς διαμορφώνονται και μεταβάλλονται τα σύνορα των εθνικών κρατών από τις δεκαετίες που προηγήθηκαν της συγκρότησης του ελληνικού κράτους μέχρι και τον 20^ο αιώνα. Αφού παρουσιαστεί επιγραμματικά η ιστοριογραφία του μεσογειακού χώρου, τα μαθήματα θα οργανωθούν σε θεματικές ενότητες με τους παρακάτω άξονες:

- Η γεωγραφία και οι φυσικοί πόροι: η επίδραση του περιβάλλοντος στις ανθρώπινες κοινωνίες και στις μετακινήσεις
- Εμπορικές συναλλαγές, επιχειρηματικά δίκτυα, ναυτιλία
- Διασπορικές κοινότητες, μεταναστεύσεις, μετακινήσεις πληθυσμών
- Θρησκευτικές, εθνοτικές και γλωσσικές μειονότητες στη μετάβαση από τις αυτοκρατορίες στα εθνικά κράτη

Γύρω από τους άξονες αυτούς, θα αναλυθούν ζητήματα όπως ο ρόλος των δρώντων κοινωνικών υποκειμένων (*socialagents*), ανδρών και γυναικών, η αλληλεπίδραση με τον χώρο (*spatialturn*) ή οι τύχες των αντικειμένων και ο υλικός πολιτισμός (*materialturn*).

Στόχος του σεμιναρίου είναι να εξοικειωθούν οι συμμετέχουσες και οι συμμετέχοντες με βασικά κείμενα της σχετικής βιβλιογραφίας και με τη χρήση πηγών, μέσα από την παρακολούθηση των μαθημάτων και την εκπόνηση ατομικών εργασιών (η γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη).

Summary: The postgraduate seminar will focus on the issue of movement and mobility in Eastern Mediterranean and in the Greek lands in particular. The sessions will track the flows of people, objects, and ideas, as national borders were formed and transformed, from the decades preceding the creation of the Greek state to the 20th century. After a concise presentation of the historiography on the Mediterranean, the courses will be organised around thematic units around the following axes:

- Geography and natural resources: the impact of the environment on human societies and movement
- Commercial transactions, entrepreneurial networks, shipping
- Diaspora communities, immigrations, population movement
- Religious, ethnic, and linguistic minorities during the transition from empires to nation-states

These axes will allow for the analysis of issues such as the role of *social agents*, men and women, interaction with space (*spatial turn*), or the destinies of objects and the material culture (*material turn*).

The seminar aims at familiarising the participants with reference texts of relevant bibliography and with the use of sources through attending courses and writing individual essays. (Good knowledge of English is required).

Ενδεικτική βιβλιογραφία/Selective bibliography

- D. Abulafia, *The Great Sea: A Human History of the Mediterranean*, Οξφόρδη, Oxford University Press, 2011
- F. Braudel, *Η Μεσόγειος (Τ. Α': Ο χώρος και η ιστορία, Τ. Β': Άνθρωποι και πολιτισμική κληρονομιά)*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1990

- M.-C. Chatziioannou(επιμ.), «Networking and Spatial Allocation around the Mediterranean, Seventeenth-Nineteenth Centuries», *The Historical Review/La Revue Historique* 7, 2010
- <http://ejournals.e-publishing.ekt.gr/index.php/historicalReview/issue/view/245>
- J. Clancy-Smith, *Mediterraneans: North Africa and Europe in an Age of Migration, c. 1800-1900*, Ωκλαντ, University of California Press, 2012
- J. Donald Hughes, *The Mediterranean: An Environmental History*, ΣάνταΜπάρμπαρα, ABC-CLIO, 2005
- K. Galani, «Caught Between Empires: Agency, Neutrality and a Middleman Minority», στο K. Galani, ΑΙ.Ραπαδοπούλου(επιμ.) *Greek Maritime History: From the Periphery to the Centre*, Λάιντεν, Brill, 2022, σ. 76-104
- Athanasios Gekas, Mathieu Grenet, «Trade, Politics and City Space(s) in Mediterranean Ports», στο Carola Hein (επιμ.), *Port Cities, Dynamic Landscapes and Global Networks*, Λονδίνο, Routledge, 2011, σ. 89-103
- M. Greene, «The Mediterranean Sea», στο D. Armitage, A. Bashford & S. Sivasundaram (επιμ.), *Oceanic Histories*, Κάιμπριτζ, Cambridge University Press, 2017, σ. 134-155
- P. Horden, N. Purcell, «The Mediterranean and “the New Thalassology”», *The American Historical Review* τ. 111, τχ. 3, 2006, σ. 722-740 <https://doi.org/10.1086/ahr.111.3.722>
- B. Warf, S.Arias (επιμ.), *The Spatial Turn: Interdisciplinary Perspectives*, Λονδίνο-ΝέαΥόρκη, Routledge, 2009
- Ν. Γ. Μοσχονάς - Γ. Δ. Παγκράτης, *Πληθυσμιακές μετακινήσεις προς τα Ιόνια Νησιά από τον 13^ο αιώνα έως την Ένωση με την Ελλάδα*, Πρακτικά συνεδρίου, Αθήνα, Εκδόσεις ΕΚΠΑ, 2022

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΟΝΟΡΤΑΣ / PARASKEVAS KONORTAS

Χειμερινό εξάμηνο / Winter semester

Θέμα: Σχέσεις ανάμεσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία και την οθωμανική διοίκηση

Subject: Relations between the Orthodox Eastern Church and Ottoman Administration

Περίληψη: Το σεμινάριο θα εστιάσει στις πολλαπλές (θεσμικές, οικονομικές, πολιτικές) σχέσεις ανάμεσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία -και ιδιαίτερα το Ορθόδοξο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως- και την οθωμανική διοίκηση κατά την περίοδο που ξεκινά από την Άλωση και λήγει με το τέλος της περιόδου κατά την οποία το οθωμανικό κράτος διέθετε ισχυρή κεντρική διοίκηση (τέλη 16ου αι.). Η προσέγγιση του παραπάνω ζητήματος θα γίνει με την αντιπαραβολή κυρίως οθωμανικών και ελληνικών πηγών που αφορούν

στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Ανάμεσα στα επί μέρους ζητήματα που θα εξετασθούν θα είναι η επιβίωση θεσμών από την βυζαντινή περίοδο, η ανάμιξη της οθωμανικής διοίκησης στην εσωτερική λειτουργία του εκκλησιαστικού μηχανισμού, η πολιτική αντιμετώπιση από την Εκκλησία της οθωμανικής εξουσίας, καθώς και η διεθνής εμβέλεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας κάτω από οθωμανική πολιτική εξουσία (σχέσεις με την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, τους Διαμαρτυρομένους, πολιτικές οντότητες της Δυτικής Ευρώπης αλλά και την ορθόδοξη Μοσχοβία (μετέπειτα Ρωσία)), Τέλος θα εξετασθεί αν τα παραπάνω είχαν στατική ή δυναμική μορφή και εξέλιξη.

Summary: The seminar will focus on the multiple relations (institutional, economic, political) between the Orthodox Eastern Church -and especially the Greek-Orthodox Patriarchate of Constantinople- and the Ottoman administration during the period beginning from the Fall of Constantinople (1453) till the end of the heyday of the Ottoman state (late 16th century). The above mentioned issue will be discussed mainly through confrontation between Ottoman and Greek sources related to the Orthodox Eastern Church..Among special topics to be discussed will be the survival of Byzantine institutions, the interference of Ottoman administration into the functions of the ecclesiastical mechanism, the political considerations of the Church towards the Ottoman administration, as well as the international presence of the Orthodox Eastern Church under Ottoman political power (relations with the Roman Catholic Church, the Protestants, some political entities in Western Europe as well as Orthodox Moskovy (later Russia)).Finally there will be attempt to examine if all the above mentioned topics had static shape or dynamic evolution.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

Δ. Αποστολόπουλος, *Επίσημα κείμενα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως*, Αθήνα 2011.

Braude B., "Foundation myths of the millet system" in B. Braude - B. Lewis (eds.), *Christians and Jews in the Ottoman Empire. The functioning of a plural society*, I, ΝέαΥόρκη - Λονδίνο 1982, σ. 69-88.

ElifBayraktar-Tellan - Hasan Colak, *The Orthodox Church as an ottoman Institution - A study of Early Modern patriarchal Berats*, Κωνσταντινούπολη 2019.

Inalcik H., "Ottoman archival materials on millets" in B. Braude - B. Lewis, (eds.), *Christians and Jews in the Ottoman Empire. The functioning of a plural society*, I, σ. 437-449.

Inalcik H., "The status of the Greek Orthodox patriarch under the Ottomans", *Turcica*, 21/23 (1991), σ. 412-421.

Konortas P., "From tá'ife to millet: Ottoman terms for the Ottoman Greek Orthodox community", D. Gondicas - Ch. Issawi (εκδ.), *Ottoman Greeks in the Age of nationalism: politics, economy and society in the nineteenth century*, Πρίνστον 1999, σ. 169-179.

Κονόρτας Π. ., «Η οθωμανική κρίση του ΙΣΤ' αιώνα και το Οικουμενικό Πατριαρχείο», *Τα Ιστορικά*, 2/3 (1985), σ. 149-188.

Κονόρτας Π. , *Οθωμανικές θεωρήσεις για το Οικουμενικό Πατριαρχείο, 17ος-αρχές 20ού αιώνα. Βεράτια για τους Προκαθημένους της Μεγάλης Εκκλησίας*, Αθήνα 1998.

Κονόρτας Π, «Οικονομικές σχέσεις ανάμεσα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και την οθωμανική διοίκηση», *Αδελφότης οφφικιάλων του Οικουμενικού Πατριαρχείου «Παναγία η Παμμακάριστος»* (εκδ.), *Επιστημονική Ημερίδα «Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η οικονομία του Γένους»*. Εισηγήσεις, Αθήνα 2007, σ. 79-113.

Ζαχαριάδου Ελισσαάβητ , *Δέκα τουρκικά έγγραφα για τη Μεγάλη Εκκλησία (1483-1567)*, Αθήνα 1996.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΟΥΜΑΣ / MANOLIS KOUMAS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Η Ελλάδα και το ευρωπαϊκό σύστημα συμμαχιών, 1870-1914

Subject: Greece and the European Alliance System, 1870-1914

Περίληψη: Το σεμινάριο εξετάζει τη θέση της Ελλάδας μεταξύ των ευρωπαϊκών συμμαχιών που διαμορφώθηκαν από τον πόλεμο Πρωσίας-Γαλλίας το 1870 έως την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το 1914: το σύστημα συμμαχιών του Μπίσμαρκ, την Τριπλή Συμμαχία και την Τριπλή Συνεννόηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πρόσληψη του ευρωπαϊκού συστήματος από την ελληνική πλευρά, στην επιρροή των μείζονων ιδεολογικών ρευμάτων και στην ανάδειξη των παραγόντων που έτειναν κάθε φορά να μορφοποιήσουν τη στάση των Αθηνών έναντι των Μεγάλων Δυνάμεων (Γαλλίας, Βρετανίας, Ρωσίας, Αυστροουγγαρίας, Ιταλίας και Γερμανίας). Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να παρουσιάσουν τις σχετικές συζητήσεις στην ιστοριογραφία -ελληνική και διεθνή και να διενεργήσουν έρευνα σε πρωτογενές αρχειακό υλικό (κρατικά αρχεία, προσωπικά αρχεία, Τύπος κλπ.).

Summary: The course will examine the position of Greece in the European Alliance System from the Franco-Prussian War of 1870 to the outbreak of the

First World War in 1914: Bismarck's complex network of alliances and understandings; The Triple Alliance; and the Triple Entente. The course will discuss Greek perceptions regarding European affairs, the impact of ideological trends, and the factors which determined the Greek stance towards the Great Powers of the era (France, Britain, Russia, Austria-Hungary, Italy, and Germany). The students are expected to become familiar with the historiographical debates and carry out research in primary sources (state archives, personal papers, the Press etc.).

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Αλιανός, Κωνσταντίνος Ι., *Μια προοπτική συμμαχίας Ελλάδος – Αυστρο-Ουγγαρίας χωρίς επαύριο, 1883-1887*, Θεσσαλονίκη, 1994.

Bridge, F.R. and Roger Bullen, *The Great Powers and the European States System, 1815- 1914*, London and New York, 1980.

Γιαννουλόπουλος, Γιάννης Ν., *“Η ευγενής μας τόφλωσις...”: εξωτερική πολιτική και “εθνικά θέματα” από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή*, Αθήνα, 1999.

Clark, Christopher, *The Sleepwalkers: How Europe Went to War in 1914*, London and New York, 2012.

Dakin, Douglas, “The Diplomacy of the Great Powers and the Balkan States, 1908- 1914”, *Balkan Studies* 3 (1962), σσ. 327-374.

Dontas, Domna N., *Greece and the Great Powers, 1863-1875*, Θεσσαλονίκη, 1966.
Gardikas Katsiadakis, Helen, *Greece and the Balkan Imbroglia: Greek Foreign Policy, 1911-1913*, Athens, 1995.

Holland, Robert και Diana Markides, *Οι Βρετανοί και οι Έλληνες: αγώνες εξουσίας στην ανατολική Μεσόγειο, 1850-1960*, Αθήνα, 2011.

Κωφός, Ευάγγελος, *Η Ελλάδα και το ανατολικό ζήτημα, 1875-1881*, Αθήνα, 2001.

Λάσκαρις, Μ. Θ., *Το Ανατολικόν Ζήτημα 1800-1923*, Θεσσαλονίκη, 2006.

Λούλος, Κώστας, *Η γερμανική πολιτική στην Ελλάδα 1896-1914*, Αθήνα, 1990.

MacFie, A. L., *The Eastern Question 1774-1923*, London and New York, 1996.

Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική 1830-1981*, Αθήνα, 2014.

Σκοπετέα, Έλλη, *Το «πρότυπο βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα: όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα, 1988.

Στεφανίδης, Ιωάννης Δ., *Ισορροπία των δυνάμεων και ηγεμονική πρόκληση: το ευρωπαϊκό σόστημα κρατών, 1871-1945*, Θεσσαλονίκη, 2006.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ / DIMITRA LAMPROPOULOU

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Τίτλος: Ιστοριογραφία και κοινωνική θεωρία: ένα χρήσιμος διάλογος για την ιστορική έρευνα

Subject: Historiography and social theory: a useful dialogue for historical research

Περίληψη: Το έργο της ιστορίας είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό διαλογικό. Εδώ και έναν τουλάχιστον αιώνα, οι ιστορικοί βρίσκονται σε μια κριτική ανταλλαγή με άλλες φωνές, τόσο μέσα στην ιστοριογραφία όσο και με άλλες επιστήμες. Όσο πιο ανοιχτά είναι τα διανοητικά σύνορα μιας εποχής, η ανταλλαγή αυτή μπορεί να συναρπάξει ή να δημιουργεί συγχύσεις, είναι ωστόσο αναπόφευκτη. Αντικείμενο αυτού του σεμιναρίου είναι ένα σημαντικό, από άποψη όγκου και αποτελεσμάτων, μέρος αυτού του διαλόγου: η συνάντηση ανάμεσα στην ιστορία και την κοινωνική, πολιτισμική, κριτική θεωρία. Θα μας απασχολήσουν, πιο συγκεκριμένα, ιστοριογραφικά κείμενα τα οποία έχουν διακριθεί για τη συμβολή τους στην ανανέωση της μεθοδολογίας και των αναλυτικών εργαλείων της ιστοριογραφίας και η συσχέτισή τους με εννοιολογικές κατηγορίες, μοντέλα και μεθόδους που προέρχονται από το χώρο της κοινωνικής θεωρίας αλλά έχουν χρησιμεύσει ποικιλοτρόπως και στη μελέτη του παρελθόντος. Έτσι, κεντρικά ζητήματα της σύγχρονης ιστοριογραφίας, όπως είναι ο χρόνος και ο χώρος, η ερμηνεία, η αφήγηση και η αντιπροσωπευτικότητα, το αρχείο, η εμπειρία και η μνήμη, θα συνδεταστούν με κατηγορίες μέσα από τις οποίες έχουν αναλυθεί οι σχέσεις εξουσίας και η συγκρότηση του κοινωνικού, όπως είναι η ηγεμονία, η κυβερνητικότητα, η δημόσια σφαίρα, η διαδικασία του πολιτισμού, το φύλο, η κοινωνική τάξη, η έξη [habitus], η υποκειμενικότητα. Η οργάνωση του σεμιναρίου ξεκινά από την παραδοχή ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές ιστορίας, ιδίως στο μεταπτυχιακό στάδιο των σπουδών τους, πρέπει να συνδυάζουν τις παραδοσιακές δεξιότητες των ιστορικών, όπως είναι η ακριβής και με επιμονή στη λεπτομέρεια αρχειακή έρευνα, με τη γνώση των κριτικών και κοινωνικο-επιστημονικών θεωριών, τις οποίες μπορούν όχι μόνο να αναλύουν αλλά και να δοκιμάζουν στο δικό τους έργο με προσεκτικό και διανοητικά τολμηρό τρόπο. Στόχος, κατά συνέπεια, του σεμιναρίου είναι να διδαχθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές ιστοριογραφικές πρακτικές και παραδείγματα και να εντρυφήσουν σε ζητήματα που θα τους επιτρέψουν να χρησιμοποιήσουν νέα αναλυτικά εργαλεία και ερμηνευτικές προσεγγίσεις στις εργασίες και την έρευνά τους, με άλλα λόγια στη δική τους μελέτη του παρελθόντος.

Summary: History is to a large extent a dialogic venture. For at least a century, historians have been in a critical exchange with other voices, both in historiography and in social sciences. The more open the mental boundaries of an era, this exchange may be fascinating or confusing, but it is, after all, inevitable. The subject of this seminar is an important, in terms of quantity and quality, part of this dialogue: the encounter between history and social, cultural, critical theory. We will be concerned, more specifically, with historiographical texts that have been distinguished for their contribution to the renewal of the methodology and analytical tools of historiography, and their correlation with concepts, models and methods that stem from the field of social theory but have served in the study of the past in multifarious ways. Thus, central issues of modern historiography, such as time and space, interpretation, narrative and representativeness, archive, experience and memory, will be cross-examined along with analytical categories that have been used for understanding how power relations and/or the social are constructed, such as hegemony, governance, public sphere, civilizing process, gender, social class, habitus, and subjectivity. The organization of the seminar relies on the assumption that history students, especially in their postgraduate studies, must combine the traditional skills of historians, such as rigorous archival research, with the knowledge of critical social theories, which they can not only analyze but also test in their own work in a carefully thought-out but also innovative way. The aim of the seminar, therefore, is to teach students historiographical practices and examples and to help them delve into a problématique that will allow them to use new analytical tools and interpretive approaches in their papers and dissertations, in other words in their own study of the past.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selected bibliography

Burke, Peter, *Ιστορία και κοινωνική θεωρία*, μτφ. Φώτης Τερζάκης, Νήσος, Αθήνα 2002

Calhoun, Craig, *Critical social theory: culture, history, and the challenge of difference. Twentieth-century social theory*, Wiley-Blackwell, Κέιμπριτζ Μασ. 1995

Eley, Geoff, *A Crooked Line. From Cultural History to the History of Society*, The University of Michigan Press, Ανν Άρμπορ 2005

Elliott, Anthony, *Critical Visions. New Directions in Social Theory*, Routledge, Λονδίνο και ΝέαΥόρκη 2018

Gunn, Simon, *History and Cultural Theory*, Pearson, Χάρλοου 2006

Klein, Kerwin Lee, *From History to Theory*, University of California Press, Μπέρκλεϋ 2011

La Capra, Dominick, "Resisting apocalypse and rethinking history", στο Keith Jenkins, Sue Morgan, Alun Munslow (επιμ.), *Manifestos for History*, Routledge, Λονδίνο και Νέα Υόρκη, σ. 159-178

Leerssen, Joep, Ann Rigney (επιμ.), *Historians and Social Values*, Amsterdam University Press, Άμστερνταμ 2000

MacRaid, Donald M., Avram Taylor, *Social Theory and Social History*, Palgrave, Λονδίνο και Νέα Υόρκη 2004

Noiriell, Gérard, *Τι είναι η σύγχρονη ιστορία;*, μτφ. Μαρία Κορασίδου, Gutenberg, Αθήνα 2005

Sewell, William H. Jr, *Λογικές της ιστορίας. Κοινωνική θεωρία και κοινωνικός μετασχηματισμός*, μτφ. Ιουλία Πεντάζου, Ξιφαράς, Αθήνα 2013

Williams, Raymond, *Κουλτούρα και ιστορία*, μτφ. Βενετία Αποστολίδου, Γνώση, Αθήνα 1994

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ / ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΡΑΝΔΑΚΗ

Χειμερινό Εξάμηνο / Winter semester

Θέμα: Οι ιδεολογικές περιπέτειες των εννοιών Βυζαντινό, Μεταβυζαντινό, Νεοελληνικό, Λαογραφικό στην ιστοριογραφία και τις μουσειακές συλλογές από τον Κωνσταντίνο Παπαρηγόπουλο στον Αντώνη Μπενάκη

Subject: The ideological adventures of the concepts *Byzantine*, *Post-Byzantine*, *Neo-Hellenic*, *Folklore* in historiography and museum collections from Konstantinos Paparrigopoulos to Antonis Benakis.

Περίληψη: Εάν ο 19ος αιώνας σηματοδεύτηκε από τη στροφή στην κλασική αρχαιότητα και την επικέντρωση των ανθρωπιστικών επιστημών (φιλολογία, ιστορία, αρχαιολογία) στην αρχαία Ελλάδα, στο τελευταίο τέταρτο του ίδιου αιώνα συντελέστηκε μια κρίσιμη μεταβολή. Μια νέα περίοδος αναδείχθηκε και συνδέθηκε με το εθνικό παρελθόν. Το μεσαιωνικό Βυζάντιο έγινε η νέα προνομιακή περίοδος της εθνικής ιστορίας. Παράλληλα, μέχρι τη δεκαετία του 1940 δημιουργήθηκε ένα ενεργό ενδιαφέρον για την νεοελληνική ιστορία, η οποία άρχισε να αντιμετωπίζεται ως ένα διακριτό πεδίο. Νέες επιστήμες, όπως οι βυζαντινές σπουδές και η λαογραφία, αλλά και θεσμοί -αρχαία και ερευνητικά ινστιτούτα- στράφηκαν προς τη μελέτη των δυο περιόδων ακολουθώντας τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις, και δημιούργησαν μια νέα

αφήγηση για το εθνικό παρελθόν. Στο γύρισμα του αιώνα, η συγκρότηση ειδικών συλλογών και η ίδρυση νέων μουσείων που αφιερώθηκαν στο Βυζάντιο και τον νεοελληνικό πολιτισμό ενσωμάτωσαν την τέχνη και τα υλικά τους κατάλοιπα στην εικαστική αναπαράσταση της εθνικής ιστορίας.

Οι λόγοι για αυτήν τη μεταστροφή ήταν πολλοί: οι εξελίξεις στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία και η ενσωμάτωση της μεσαιωνικής περιόδου στο κοινό παρελθόν, τα ρηξικέλευθα διεθνή καλλιτεχνικά ρεύματα που αναγνώρισαν τη μεσαιωνική και λαϊκή τέχνη, οι πολιτικές συνθήκες και οι νέες ιδεολογικές αναγκαιότητες που αναδείχτηκαν στην Ελλάδα (Μακεδονικό ζήτημα, Βαλκανικοί Πόλεμοι, Μικρασιατική Καταστροφή), η συγκρότηση ενός νέου επιστημονικού δυναμικού που έψαχνε τα δικά του νέα πεδία ενασχόλησης.

Το σεμινάριο επιχειρεί να μελετήσει αυτή τη στροφή και τον ρόλο της στη διαμόρφωση της νεοελληνικής ταυτότητας μέσα από τη μελέτη των εννοιών που συνδέθηκαν με τα νέα πεδία. Θεωρώντας τις έννοιες ως φορείς νοημάτων συνδεδεμένων με πολιτικές και ιδεολογικές αντιλήψεις και πρακτικές θέλει να διερευνήσει τις διαφορετικές νοηματοδοτήσεις και τις αντιφάσεις τους σε πολλαπλά πεδία: στην ιστορία και την αρχαιολογία, στην λαογραφία, στη συγκρότηση μουσειακών συλλογών. Σε αυτή την κατεύθυνση θα μελετήσει όχι μόνο την ιστοριογραφία αλλά και πρακτικές και μεθοδολογίες που συνδέθηκαν με τα νέα πεδία. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη συγκρότηση των νέων θεσμών που υπηρέτησαν αυτές τις στρατηγικές, όπως η Ιστορική Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος και το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, το Βυζαντινό Μουσείο, η Ακαδημία Αθηνών και το Μουσείο Μπενάκη.

Summary: If the 19th century was marked by the turn to classical antiquity and the focus of humanities (philology, history, archaeology) in ancient Greece, in the last quarter of the same century a crucial change took place. A new period, linked to the national past, emerged. Medieval Byzantium became a new, increasingly important period of national history, while at the same time, until the 1940s, modern Greek history increasingly drew the interest of scholars and began to be treated as a distinct field. New academic fields, such as Byzantine and Folklore studies, but also institutions - archives and research institutes - turned to the study of the two periods in compliance with international academic developments, thus creating a new national narrative. At the turn of the century, the formation of special collections and the launching of new museums dedicated to Byzantium and Neohellenic culture incorporated their art and material remains into the visual representation of national history.

The reasons for these developments were multifaceted: the developments in European historiography and the integration of the Middle Ages into the

common past; the groundbreaking international artistic movements that recognized the importance of medieval and folklore art; the political conditions and new ideological necessities that prevailed in Greece (the Macedonian Question, Balkan Wars, the Asia Minor Catastrophe); the emergence of a new academic workforce that was exploring innovative research fields.

The seminar aims to study this turn and its role in the formation of modern Greek identity through the study of concepts associated with these new fields. Perceiving concepts as carriers of meaning linked to political and ideological perceptions and practices, we wish to explore their diverse meanings and contradictions from multiple points of view: in history and archaeology, in folklore studies, in the shaping of museum collections. Following this line of thought we will focus not only on the historiography but also on practices and methodologies linked to the new fields. Special emphasis will be placed on the emergence of new institutions that served these strategies, such as the Historical Ethnological Society of Greece and the National Historical Museum, the General Archives of the State, the Byzantine Museum, the Academy of Athens and the Benaki Museum.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selected Bibliography

- Ακαδημία Αθηνών, *Το Κέντρον Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού 1930-2003. Ίδρυση, λειτουργία, ερευνητικές δραστηριότητες, δημοσιεύματα*, Αθήνα 2003.
- Γαβρόγλου Κώστας - Καραμανωλάκης Βαγγέλης - Μπάρκουλα Χαίδω, *Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η ιστορία του (1837-1937)*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014
- Γκράτζιου Όλγα, «Από την ιστορία του Βυζαντινού Μουσείου. Τα πρώτα χρόνια», *Μνήμων* 11 (1987), σ. 54-73.
- Γκράτζιου Όλγα, «Μεταβυζαντινή τέχνη: χρονολογικός προσδιορισμός ή εννοιολογική κατηγορία;»: Τόνια Κιουσοπούλου (επιμ.), *1453. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης και η μετάβαση από τους μεσαιωνικούς στους νεώτερους χρόνους*, Ηράκλειο 2005, 183-96.
- Καραμανωλάκης Βαγγέλης, *Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και η διδασκαλία της ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1932)*, Αθήνα, ΙΑΕΝ-ΓΤΝΓ, 2004
- Κιουσοπούλου Τόνια, «Οι βυζαντινές σπουδές στην Ελλάδα»: Όλγα Γκράτζιου- Αναστασία Λαζαρίδου, *Από τη Χριστιανική συλλογή στο Βυζαντινό Μουσείο. Κατάλογος έκθεσης*, Αθήνα, Υπουργείο Πολιτισμού, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 2006, σ. 25-36.
- Λιάκος Αντώνης, «Προς επισκευήν ολομείας και ενότητος. Η δόμηση του εθνικού χρόνου», Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, *Επιστημονική συνάντηση στη μνήμη του Κ. Θ. Δημαρά*, Αθήνα 1994, σ. 172-199.

- Ματθιόπουλος Ευγένιος Δ., «Η Ιστορία της Τέχνης στα όρια του έθνους»: Ευγένιος Δ. Ματθιόπουλος, Νίκος Χατζηνικολάου (επιμ.), *Η Ιστορία της Τέχνης στην Ελλάδα*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2003, σ. 419-475.
- Νουσταζοπούλου-Πελεκίδου Μαρία, «Οι βυζαντινές ιστορικές σπουδές στην Ελλάδα: από τον Σπυρίδωνα Ζαμπέλιο στον Διονύσιο Ζακυθινό»: *Σύμμεικτα του Κέντρου Βυζαντινών Σπουδών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών*: «Μνήμη Δ. Α. Ζακυθινού», τ. 9 (1994), Μέρος Β', σ. 153-176.
- Ξανθοπούλου-Κυριακού Α., «Ιστορικές σπουδές», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα πρώτα 75 χρόνια*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2000, σ. 77-94.
- Σακκά Νίκη Α., *Αρχαιολογικές δραστηριότητες στην Ελλάδα (1928-1940): Πολιτικές και ιδεολογικές διαστάσεις*, ανέκδοτη διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, 2002.
- Drandaki Anastasia, "A taste for all things Byzantine: Byzantium in the collections of Antonis Benakis", *Byzantine and Modern Greek Studies*, 1-27, doi:10.1017/byz.2022.10
- Gazi Effi, "Scientific" National History. *The Greek Case in Comparative Perspective (1850-1920)*, Frankfurt am Main 2000.
- Herzfeld Michael, *Πάλι δικά μας. Λαογραφία, Ιδεολογία και η Διαμόρφωση της Σύγχρονης Ελλάδας*, μτφ.: Μαρίνος Σαρηγιάννης, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2002.
- Marchand Suzanne L., *Down from Olympus. Archaeology and Philhellenism in Germany, 1750-1970*, Πρίνστον 1996.
- Papari Katerina, "The plurality of Greekness in interwar Greece: a matter of culture or politics?", *Ιστορείν* 17.2 (2018) <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/pfiles/journals/14/editor-uploads/issues/735/main735.html?1=735&2=10833>

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ / SPYRIDON PLOUMIDIS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος (1922-1940): κοινωνία και πολιτικοί θεσμοί

Subject: Inter-War Greece (1922-1940): Social History and Politics

Περίληψη: Οι σεμιναριακές συναντήσεις θα επικεντρωθούν στις κοινωνικές, διανοητικές και θεσμικές εξελίξεις που συντελέστηκαν στην Ελλάδα κατά τον Μεσοπόλεμο (1922-40). Κατ' αρχήν, θα οριστεί εννοιολογικά ο ευρωπαϊκός και ο ελληνικός Μεσοπόλεμος και θα εξεταστεί η συγκρότηση της μνήμης των εθνικών πολέμων (1912-22) στην Ελλάδα. Στη συνέχεια θα δοθεί έμφαση στα φαινόμενα του μικροαστισμού, της εγκατάστασης των προσφύγων, της κρίσης στον αγροτικό τομέα της οικονομίας μετά τον Μεγάλο ευρωπαϊκό Πόλεμο,

της αγροτικής πολιτικής και μεταρρύθμισης των ελληνικών κυβερνήσεων, των «αγροφυγάδων» (Landflucht), της αγροτιστικής ιδεολογίας και της εμφάνισης των αγροτικών κομμάτων κατά τη δεκαετία του 1920, καθώς και της οικονομικής κρίσης στον βιομηχανικό τομέα και της εφαρμογής ιδεών και πρακτικών του κορπορατισμού, σε αντιστοιχία πάντοτε με όμοια ή παρόμοια προβλήματα και πραγματικότητες που βίωναν άλλες χώρες της (ιδίως της Κεντρικής, της Ανατολικής και της Νότιας) Ευρώπης. Θα συζητηθούν επίσης η αναβίωση του Εθνικού Διχασμού, η κρίση της αστικής ηγεμονίας, η επίκληση του κομμουνιστικού κινδύνου και η δικτατορία Μεταξά, καθώς και οι θεσμικές αλλαγές που επήλθαν στη μορφή του ελληνικού κράτους. Τέλος, θα συζητηθούν νέα ιδεολογικά ρεύματα, που πρωτοέκαναν την εμφάνισή της στη νεοελληνική (αστική) σκέψη κατά τη μεσοπολεμική περίοδο, όπως ο ριζοσπαστικός αγροτισμός, ο «γεωργικός εθνικισμός», η γεωοικονομία και η γεωπολιτική και ο νεομαλθουσιανισμός. Το μεταπτυχιακό σεμινάριο εντάσσεται στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία.

Summary: The course examines aspects of the social, intellectual and institutional history of Modern Greece in the inter-war period. Firstly, the political, diplomatic and military history of Greece in the inter-war period will be reviewed in its broader European context. Secondly, the course will illustrate the main agents in the process of social and institutional change. The influx of the refugees, the land reform, the depopulation of the countryside (Landflucht), social mobility and the expansion of the petty bourgeoisie, as well as the impact of the world economic crisis on the Greek economy will be highlighted. Thirdly, I will seek to demonstrate how the re- vival of the National Schism, the crisis of the bourgeois hegemony and the overreaction against the threat of communism determined institutional changes in the form of government during the Second Republic and the Metaxas regime. Last but not least, I will shed light on new intellectual phenomena that made their appearance in inter-bellum Greece, such as corporatism, agrarianism, geopolitics and geoeconomics, and neo-Malthusianism.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selected bibliography

Έ. Αβδελά, Ρ. Αλβανός, Δ. Κουσουρή και Μ. Χαραλαμπίδης (επιμ.), *Η Ελλάδα στο Μεσοπόλεμο: Μετασχηματισμοί και διακυβεύματα*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2017.

Γρ. Δαφνής, *Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων 1923-1940*, εκδ. Κάκτος, Αθήνα 1997.

Μ. Δρίτσα, *Βιομηχανία και τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Αθήνα 1990.

Λ. Λεοντίδου, *Πόλεις της σιωπής: εργατικός εποικισμός της Αθήνας και του Πειραιά, 1909- 1940*, Αθήνα 1989.

Α. Λιάκος, *Εργασία και πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και η ανάδυση των κοινωνικών θεσμών*, Αθήνα 1993.

Γ.Θ. Μαυρογορδάτος, *Μετά το 1922: Η παράταση του Διχασμού*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2017.

Μ. Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μετ. ΣπύροςΜαρκέτος, Αθήνα 2002.

R. Overy, *The Inter-War Crisis*, εκδ. Routledge, ΛονδίνοκαιΝέαΥόρκη 20173.

Π. Πιζάνιας, *Οι φτωχοί των πόλεων. Η τεχνογνωσία της επιβίωσης στην Ελλάδα το Μεσοπόλεμο*, Αθήνα 1993.

Σ. Πλουμίδης, *Έδαφος και μνήμη στα Βαλκάνια: Ο «γεωργικός εθνικισμός» στην Ελλάδα και στη Βουλγαρία, 1927-46*, Αθήνα 2011.

Ά. Ρήγος, *Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία 1924-1935: Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής*, πρόλογος Νίκος Γ. Σβορώνος, Αθήνα 1992.

Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι. Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής σκέψης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Αθήνα 1989.

ΕΥΑΝΘΗΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ / EVANTHIS HATZIVASILEIΟΥ

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Παγκοσμιοποίηση, μεταβιομηχανική εποχή, η νέα διεθνής συνεργασία και η Ελλάδα, 1965-1982

Subject: Globalization, the post-industrial era, new forms of international cooperation, and Greece, 1965-1982

Περίληψη: Το μάθημα θα εξετάσει την ανάδυση νέων πεδίων στην οργάνωση της κοινωνίας και της διεθνούς συνεργασίας: ανθρώπινα δικαιώματα, τεχνολογία (δορυφόρους, κομπιούτερ, υφαλοκρηπίδα κ.α.), το περιβάλλον, την ενεργειακή κρίση και τις οικονομικές/νομισματικές υποθέσεις, τη διεθνή ύφεση, την τάση για πολυμερή συνεργασία. Οι άξονες αυτοί συνδυάζονταν, αντίστοιχα, με αλλαγές στα αξιακά συστήματα της ώριμης μεταπολεμικής εποχής, και συνέβαλλαν στην είσοδο του δυτικού κόσμου στην λεγόμενη «μεταβιομηχανική» εποχή. Θα εξεταστεί επίσης το βαθμός της προσαρμογής της Ελλάδας σε αυτές τις τάσεις, με αιχμή το Σύνταγμα του 1975, την εξωτερική πολιτική, την οικονομία, την πολιτιστική πολιτική. Αναμένεται από τους φοιτητές να διενεργήσουν έρευνα όχι μόνον στη βιβλιογραφία αλλά και σε πρωτογενείς πηγές, πρωτίστως στον Τύπο.

Summary: The course will discuss the emergence of new forms of social activity and international cooperation: human rights, technological

developments (satellites, computers, the Sea Bed and others), the environment, the oil shocks, financial/economic deliberations, détente and the trend towards multilateralism. These themes also reflected changes in the value systems of the late postwar period, and contributed to the entry of the Western world into the «post-industrial» era. The course will also discuss the degree of the adjustment of Greece to these trends, focusing on the 1975 Constitution, foreign policy, the economy, culture. The students are expected to make research not only in the available bibliography, but also in primary sources, mainly the press.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective Bibliography

Chassaing, Philippe, *Les années 1970: fin d'un monde et origine de notre modernité*, Paris, 2008

Ferguson, Niall, Charles S. Maier, Erez Manela, και Daniel J. Sargent (επιμ.) *The Shock of the Global: the 1970s in Perspective*, Cambridge, Mass., 2010

Krige, John, *American Hegemony and the Postwar Reconstruction of Science in Europe*, Cambridge, Mass, 2006

Pedaliu, Effie G. H., «Human Rights and International Security: The International Community and the Greek Dictators», *The International History Review*, 38 (2016), σσ. 1014-1039

Snyder, Sarah B., *Human Rights Activism and the End of the Cold War: a Transnational History of the Helsinki Network*, New York, 2011

Suri, Jeremi, *Power and Protest: Global Revolution and the Rise of Detente*, Cambridge, Mass, 2003

Weimer, Daniel, *Seeing Drugs: Modernization, Counterinsurgency, and US Narcotics Control in the Third World, 1969-1976*, Kent, Ohio, 2011

Winther-Jacobsen, Kristina και Ευάνθης Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Δος μοι παστω και τανγανκινάσω: Η Δανία, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το NATO και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της χούντας*, Αθήνα, 2019

Χατζηβασιλείου, Ευάνθης, «Ελληνικές απουσίες: η νέα ατζέντα της διεθνούς συνεργασίας και η αποκοπή της Ελλάδας από τον κόσμο, δεκαετίες 1960-1980», στο Νίκος Μαραντζίδης, Ιάκωβος Μιχαηλίδης και Ευάνθης Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Η Ελλάδα και ο Ψυχρός Πόλεμος: επεκτείνοντας τις ερμηνείες*, Θεσσαλονίκη, 2018, σσ. 141-155

Χρησιτίδης, Χρήστος, «Η Ευρώπη έναντι της δικτατορίας των συνταγματαρχών: περίπτωση της ελληνικής υπόθεσης στο Συμβούλιο της Ευρώπης», στο Παύλος Σούρλας (επιμ.), *Η δικτατορία των συνταγματαρχών και η αποκατάσταση της δημοκρατίας*, Αθήνα, 2016, σσ. 405-419

B. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ - EUROPEAN HISTORY

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΓΙΑΝΤΣΗ (Σε συνεργασία με τον καθηγητή Διον. Μπενέτο) /
NIKOLETTA GIANTSI (With Prof. Dion. Benetos)

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter semester

Θέμα: Η μεσαιωνική Ευρώπη μέσα από την ανάπτυξη των αστικών δικτύων
B': Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις και σύγχρονες πηγές.

Subject: Medieval Europe through the development of urban networks:
Historiographical approaches and modern sources.

Περίληψη: Το ζήτημα της αστικής ανάπτυξης ως στοιχείο πολιτισμικής και οικονομικής διαφοροποίησης μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για την οργάνωση ταυτοτήτων αποτελεί το κεντρικό θέμα αυτού του σεμιναρίου, με τη διαφορά ότι τη φετινή χρονιά η ανάλυση θα είναι σε μεγαλύτερο ιστοριογραφικό εύρος. Συγχρόνως επιχειρείται να ερμηνευθεί η μετάβαση στις διάφορες οικονομικές πραγματικότητες που σχετίζονται με την ανάπτυξη των πόλεων στις διάφορες εποχές του Μεσαίωνα, με ενδιάμεσους σταθμούς την ύστερη αρχαιότητα, το έτος 1000 και τον Ύστερο Μεσαίωνα.

Summary: The urban development viewed an element of cultural and economic differentiation within the framework of the organization of identities is the essential subject of this seminar. Emphasis is placed on the various historiographical traditions and the way in which the urban development has been interpreted. An attempt is made to interpret the passage to the economic realities linked to the development of cities during the different periods of the Middle Ages, with intermediate stages in Late Antiquity, the year 1000 and the Late Middle Ages.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Brown R., *A History of Accounting and Accountants*, Edinburgh 1905

Costen, M.D., *The Cathars and the Albigensian Crusade*, Manchester University Press, 1997.

Friedman J. B. and Figg Kr. M., *Trade, Travel and Exploration in the Middle Ages, An encyclopedia*, Routledge 2017.

Gies F and Gies J., *Life in a Medieval City*, Harper and Row 1981.

Given J.B., *State and Society in Medieval Europe: Gwynedd and Languedoc under outside Rule*, Cornell University Press 1990.

- Goodlich M. and Ewald G., *Violence and Miracle in the Fourteenth Century: Private Grief and Public Salvation*, The University Chicago Press, 1995
- Graham-Leigh, E., *The Southern French Nobility and the Albigensian Crusade*, Woodbridge, 2005.
- Mundy J.H., *Studies in the Ecclesiastical and Social History of Toulouse in the Age of Cathars*, Cornwall, 2006.
- Philippe, B., Kriegel A., and Roche D., *Etre juif dans la société française du Moyen-Âge à nos jours*, Complexe, 1997.
- Pounds N.J.G., *An economic history of medieval Europe*, Longman, 1974.
- Pryor, J., *Commerce, Shipping and Naval Warfare in the Medieval Mediterranean*, Variorum Reprints, 1987.
- Seaman, R., *Epidemics and War: The Impact of Disease on Major Conflicts in History*, ABCCLIO, 2018
- Taylor, Cl., *Heresy, Crusade and Inquisition in Medieval Quercy*, York Medieval Press, 2011.
- Tuning P., *Municipal Officials, Their Public, and the Negotiation of Justice in Medieval Languedoc*, Brill, 2013.
- Woolf, A.H. and Cosmo A.G., *A Short History of Accountants and Accountancy*. London, 1912.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ / MARIA PAPATHANASIOU

Χειμερινό εξάμηνο / Winter Semester

Θέμα: Η Βρετανία κατά τη βικτωριανή περίοδο

Subject: Britain in Victorian era

Περίληψη: Κατά τη λεγόμενη βικτωριανή εποχή (1837-1901 περ.), η Βρετανία, κοιτίδα της εκβιομηχάνισης, πατρίδα του πολιτικού και οικονομικού φιλελευθερισμού, και του κοινοβουλευτισμού, ανερχόμενη και εν συνεχεία κυρίαρχη αποικιακή δύναμη, υπήρξε κέντρο θεμελιωδών εξελίξεων που άσκησαν σημαντική επιρροή στο σύνολο του ευρωπαϊκού και εξω-ευρωπαϊκού κόσμου. Στο σεμινάριο θα εστιάσουμε σε δομές, μετασχηματισμούς και τομές του κοινωνικού, οικονομικού, πολιτικού και πολιτισμικού βίου της βικτωριανής Αγγλίας: στην κοινωνική διαστρωμάτωση, στη συγκρότηση των αστικών και εργατικών τάξεων, στην ανάπτυξη και τον χαρακτήρα των αστικών κέντρων (ιδίως του Λονδίνου), στην ανάπτυξη πολιτικών και κοινωνικών κινημάτων, στον πολιτικό και οικονομικό ρόλο των κυρίαρχων στρωμάτων, στα ανδρικά και γυναικεία πρότυπα και στερεότυπα, στις θέσεις, τους ρόλους και τις διαδρομές ανδρών και γυναικών, στο ιδεώδες της αστικής οικογένειας, την κεντρική θέση των παιδιών στο εσωτερικό της, την παιδική εργασία, την αντιμετώπιση της φτώχειας και τη συνακόλουθη δράση φιλανθρωπικών οργανώσεων, στην

εργασία, την καθημερινή ζωή, τους πολιτισμικούς κανόνες, τις αντιλήψεις και προσλήψεις της εποχής από τους συγχρόνους της.

Summary: During the so-called Victorian era (circa 1837-1901), Britain, the cradle of industrialization, the home of political and economic liberalism, and parliamentarism, a rising and then dominant colonial power, was the center of fundamental developments that exerted considerable influence within and beyond Europe. The seminar will focus on aspects of the social, economic, political, cultural history of Victorian England. We will deal with the social stratification, the formation of the middle- and working classes, the development and character of urban centers (especially London), the development of political and social movements, with male and female role models and stereotypes, the political and economic role of the ruling classes, the positions, roles and itineraries of men and women, the ideal of the bourgeois family and the central position of children within it, child labour, poverty and charities, aspects of daily work, daily life, Victorian cultural norms and perceptions.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/Selective bibliography

Chase, Karen, *The spectacle of intimacy: a public life for the Victorian family*, Πρίνστον, Princeton University Press, 2000

Dixon, Thomas, *The invention of altruism: making moral meanings in Victorian Britain*, Οξφόρδη, Oxford University Press 2011.

Fraser, Derek, *Urban politics in Victorian England: the structure of politics in Victorian cities*, Λονδίνο, Macmillan Press 1979.

Gunn, Simon, *The public culture of the Victorian middle class: ritual and authority and the English industrial city*, Μάντσεστερ, Νέα Υόρκη, Manchester University Press 2007.

Houghton, Walter, E., *The Victorian Frame of mind, 1830-1870*, Νιου Χέβεν και Λονδίνο, Yale UP c. 1985.

Kidd, Alan, *Gender, civic culture and consumerism: middle class identity in Britain, 1800-1940*, Μάντσεστερ, Νέα Υόρκη, Manchester University Press 1999.

Mangan, J.A., *The games ethic and imperialism: aspects of the diffusion of an ideal*, Λονδίνο, Πόρτλαντ, F. Cass περ. 1998.

Newsome, David, *The Victorian world picture: perceptions and introspections in an age of change*, Νιου Μπρόνσοουικ, Rutgers UP 1997.

Thompson, F.M.L., *The rise of respectable society: a social history of Victorian Britain, 1830-1900*, Λονδίνο, Fontana Press 1988.

Young, George Malcolm, *Victorian England: portrait of an age*, Λονδίνο, Oxford UP 1936.

ΜΑΡΙΑ ΝΤΟΥΡΟΥ-ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ / MARIA DOUROU-ELIPOULOU

Εαρινό εξάμηνο / Spring Semester

Θέμα: Οι λατινοκρατούμενες περιοχές της Ρωμανίας. Πολιτική, οργάνωση, κοινωνία (13ος-16ος αι.)

Subject: Latin dominions in Romania Policy, organization, society (13th - 16th centuries)

Περίληψη: Θέμα του σεμιναρίου είναι οι λατινοκρατούμενες περιοχές της άλλοτε βυζαντινής αυτοκρατορίας μετά την Δ' σταυροφορία μέχρι την οριστική κατάλυσή τους λόγω της επέκτασης των Τούρκων. Έμφαση δίνεται στην πολιτική και τις διπλωματικές σχέσεις με τις άλλες δυνάμεις της εποχής, την οργάνωση (εκκλησιαστική, διοικητική, φεουδαρχική) κατά τα δυτικά πρότυπα των λατινικών κτήσεων, την συμβίωση με τις τοπικές κοινωνίες και τις οικονομικές - εμπορικές σχέσεις. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα μελετώντας δυτικές πρωτογενείς πηγές, αλλά και τη δευτερογενή βιβλιογραφία να εμβαθύνουν σε θέματα που αφορούν την κατάσταση στη Δύση και στην ανατολική Μεσόγειο όπως και τους νέους θεσμούς και τις αλληλεπιδράσεις προκειμένου να συγκροτήσουν εικόνα της διαμορφωθείσας κατάστασης στον μεσογειακό χώρο αυτή την περίοδο.

Summary: The seminar aims in enlightening the creation of the Latin dominions after the fourth crusade in Romania until their final decline because of the Turkish expansion. Emphasis is given in the policy and the organization of the Latins, especially their impact on political, social and economic terms, as well as their symbiosis with the local societies. Through the study of western primary sources and secondary literature the students obtain a better understanding of the situation in Western Europe and the Mediterranean during the medieval period.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

Abulafia D., *The western Mediterranean Kingdoms, 1200-1500. The struggle for dominion*, Longman 1997.

Balard M., *La Romanie genoise (XIIIe au debut du XVe siècle)*, Genova 1978.

Bisson T.N., *The medieval crown of Aragon. A short history*, Oxford 1986.

Bon A., *La Moree franque. Etudes historiques, topographiques et archeologiques sur la principaute de Moree (1204-1430)*, Paris 1969.

Lock P., *Οι Φράγκοι στο Αιγαίο (1204-1500)*, Αθήνα 1998.

Μαλτέζου Χρύσα (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993.

Miller W., *Ιστορία της φραγκοκρατίας εν Ελλάδι (1204-1566)*, ανατ. Ηρόδοτος 2017.

Ντούρου-Ηλιοπούλου Μαρία, *Το φραγκικό πριγκιπάτο της Αχαΐας (1204-1432). Ιστορία, οργάνωση, κοινωνία*, Θεσσαλονίκη 2005.

Ντούρου-Ηλιοπούλου Μαρία, *Από τη δυτική Ευρώπη στην ανατολική Μεσόγειο. Οι σταυροφορικές ηγεμονίες στη Ρωμανία (13ος-15ος αι.). Πολιτικές και θεσμικές πραγματικότητες*, Αθήνα 2012.

Ντούρου-Ηλιοπούλου Μαρία., *Οι Δυτικοί στη Ρωμανία (13ος-15ος αι.). Μια ερευνητική προσέγγιση*, Αθήνα 2013.

ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΠΤΗΣ / KOSTAS RAPTIS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Αστικές τάξεις και μεσαία στρώματα στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη

Subject: Bourgeoisie and Middle Classes in modern and contemporary Europe

Περίληψη: Το σεμινάριο εξετάζει την πορεία των αστικών τάξεων και γενικότερα των μεσαίων στρωμάτων της Ευρώπης από τα τέλη του 18ου αιώνα ως τις μέρες μας, δηλαδή από την εποχή της ανόδου και σταδιακής επικράτησής τους ως την περίοδο των νεοφιλελεύθερων προκλήσεων και της υπονόμευσης του μεταπολεμικού κοινωνικού μοντέλου. Δίνεται έμφαση στους όρους συγκρότησης, ενίσχυσης ή αποδυνάμωσης, συνοχής και διαφοροποίησης των αστών ανάλογα με την οικονομική, επαγγελματική και κοινωνικο-πολιτική τους θέση ή τις κατά κράτη ή περιοχές ιδιαιτερότητές τους, καθώς και σε σημαντικές τομές της ιστορικής διαδρομής τους (Γαλλική και Βιομηχανική Επανάσταση, επαναστάσεις 1848, Α' και Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, κατάρρευση «υπαρκτού σοσιαλισμού», κλπ.). Οι αστοί και τα μεσαία στρώματα, ως διαρκώς ανασηματοδοτούμενες ιστορικές κατηγορίες, προσεγγίζονται υπό το πρίσμα των θεμελιωδών μετασχηματισμών της νεωτερικότητας.

Summary: The seminar examines the course of the bourgeoisie and the middle classes from the late 18th century onwards, namely from the era of their rising and gradual prevalence till the age of new liberal challenge and undermining of the postwar social model. It aims to stress the conditions/factors of the making, the factors of strengthening or weakening, of cohesion and differentiation of the middle classes according to their economic, professional, social and political status or to their regional or state origins. The seminar takes turning points such as French and Industrial Revolution, 1848, World War I and II, 1989-1991, etc. into account and approaches the middle classes as a continuously redefinable historical category in the context of the fundamental transformations in the age of modernity.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selective Bibliography

Kocka J., «Το ευρωπαϊκό πρότυπο και η γερμανική περίπτωση», στο *Αναζητήσεις της νεότερης γερμανόφωνης ιστοριογραφίας*, ΕΜΝΕ-ΜΝΗΜΩΝ 2000, σελ. 129-236

Mann M., *Οι πηγές της κοινωνικής εξουσίας*, τόμος Β', εκδ. ΠΟΛΙΣ, Αθήνα 2009
Ράπτης Κ., «Αστικές τάξεις και αστικότητα στην Ευρώπη, 1789-1914: Προσανατολισμοί της σύγχρονης ιστοριογραφίας», *ΜΝΗΜΩΝ*, 20 (1998), 211-243

Bottomore T., *Classes in Modern Society*, Λονδίνο 1991

Budde G., κ.α. (επιμ.) *Bürgertum nach dem bürgerlichen Zeitalter, Leitbilder und Praxis seit 1945*, Γκέτινγκεν 2010

Cannadine D., *Class in Britain*, Yale University Press 1998

Gall L., *Von der ständischen zur bürgerlichen Gesellschaft*, Μόναχο 1993

Kocka J., Mitchell A. (επιμ.), *Bourgeois Society in Nineteenth-Century Europe*, Λονδίνο 1992

Kocka J. (επιμ.), *Bürgertum im 19. Jahrhundert*, 3 τόμοι, Γκέτινγκεν 1995

Perkin H., *The Rise of Professional Society*, Λονδίνο 1989

Pilbeam P., *The Middle Classes in Europe 1789-1914. France, Germany, Italy and Russia*, Λονδίνο 1990

Plumpe W., Lesczenski J. (επιμ.), *Bürgertum und Bürgerlichkeit zwischen Kaiserreich und Nationalsozialismus*, Μάιντς 2009

Reid A., *Social Classes and Social Relations in Britain 1850-1914*, Cambridge UP 1995

Therborn G., *European Modernity and Beyond: The Trajectory of European Societies, 1945-2000*, Λονδίνο 1995

Vidich A., *The New middle classes*, Λονδίνο 1995

B. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - HISTORY OF ART

ΙΑΝΘΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ / IANTHI ASSIMAKOPOULOU

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter semester

Θέμα: Μιλάνο: ο κόσμος του Leonardo da Vinci

Subject: Milan and the world of Leonardo da Vinci

Περίληψη: Στο σεμινάριο θα εξεταστούν το πολιτιστικό περιβάλλον στην αυλή του Ludovico Sforza (1452-1508) και οι λόγοι για τους οποίους ο Leonardo da Vinci αποφάσισε να εγκατασταθεί στο Μιλάνο, πόλη που φημιζόταν ως κέντρο παραγωγής πολεμικού οπλισμού. Εξετάζονται η καλλιτεχνική παραγωγή του Leonardo κατά την πρώτη και δεύτερη περίοδο παραμονής του στην πόλη (1482-99 και 1508-13), οι πολιτικές εξελίξεις που συντελούνται στο τέλος του 15ου αιώνα καθώς και οι επιπτώσεις των ξένων εισβολών που έθεσαν τέλος σε μια εποχή σχετικής σταθερότητας και ειρήνης στην ιταλική χερσόνησο. Αναλύονται οι σημαντικότερες παραγγελίες που δέχθηκε και οι σχέσεις του καλλιτέχνη με εξέχοντες παραγγελιοδότες.

Summary: Leonardo da Vinci (1452-1519) decided to settle in Milan, a city famous for being a center for weapon production. The seminar will examine the cultural environment in the court of Ludovico Sforza (1452-1508), Leonardo's artistic production during the first and second periods of his stay in the city (1482-99 and 1508-13) as well as the political developments that took place at the end of the 15th century and the impact of the French invasions that ended a period of stability and peace in the Italian peninsula. The important commissions he received and his relation with prominent patrons are furthermore analyzed.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selected bibliography

Bambach Carmen, *Leonardo da Vinci Rediscovered*, 4 τόμοι, New Haven / Λονδίνο 2019.

Delieuvin Vincent - Frank Louis (επιμ.), *Léonard de Vinci*, κατ. Έκθεσης (Musée du Louvre), Παρίσι 2019.

Farago Claire J., *Leonardo da Vinci's Paragone. A Critical Interpretation with a New Edition of the Text in the Codex Urbinas*, Leiden 1992.

Kemp Martin, *Leonardo da Vinci. The Marvellous Works of Nature and Man*, Cambridge (MA) 1981.

Marani Pietro C., *Leonardo da Vinci. The Complete Paintings*, Νέα Υόρκη 2001.

Radke Gary M. (επιμ.), *Leonardo da Vinci and the Art of Sculpture*, New Haven 2009.

Rosenberg Charles M., *The Court Cities of Northern Italy. Milan, Parma, Piacenza, Mantua, Ferrara, Bologna, Urbino, Pesaro, and Rimini*, Cambridge ; ΝέαΥόρκη 2010.

Rubin Patricia, "Understanding Renaissance Portraiture", στο Christiansen Keith – Weppelmann Stefan (επιμ.), *The Renaissance Portrait. From Donatello to Bellini*, ΝέαΥόρκη 2011, σ. 2-25.

Steinberg Leo, *Leonardo's Incessant Last Supper*, ΝέαΥόρκη 2001.

Syson Luke – Keith Larry, *Leonardo da Vinci. Painter at the Court of Milan*, κατ. έκθεσης (National Gallery), Λονδίνο 2011.

ΙΑΝΘΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ / IANTHI ASSIMAKOPOULOU

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: Αποπλάνηση και βία στον κόσμο της Artemisia Gentileschi

Subject: Seduction and violence in Artemisia Gentileschi's oeuvre

Περίληψη: Στο σεμινάριο θα διερευνηθούν οι καλλιτεχνικές συνθήκες που επικρατούσαν στη Ρώμη στις αρχές του 17^{ου} αιώνα καθώς και τα έργα και οι ημέρες της πιο διάσημης γυναίκας ζωγράφου της πρώιμης νεότερης περιόδου. Οι πρόσφατες μεγάλες εκθέσεις (2021-2022) δείχνουν το ανανεωμένο ενδιαφέρον επιμελητών και ερευνητών για την πρώτη ίσως γυναίκα που απέκτησε πρόσβαση στην Accademia del Disegno (1616) της Φλωρεντίας. Προσεγγίζονται μέσα από τη σύγχρονη βιβλιογραφία οι σχέσεις της ζωγράφου με άλλους καλλιτέχνες και διακεκριμένους πάτρωνες στα καλλιτεχνικά κέντρα της Ρώμης, της Φλωρεντίας, της Βενετίας, της Νάπολης και του Λονδίνου όπου έζησε και εργάστηκε.

Summary: The seminar will examine the artistic conditions prevailing in Rome at the early decades of the 17th century, as well as the private life and artistic skills of the most famous female painter of the early modern period. Recent major exhibitions (2021-2022) demonstrate the renewed interest of curators and researchers in the first woman to become a member of the Accademia del Disegno (1616) in Florence. Besides, the relations of Artemisia with prominent painters and distinguished patrons in major artistic centers such as Rome, Florence, Venice, Naples, London are discussed.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Barker Sheila (επιμ.), *Lives of Artemisia Gentileschi*, Λονδίνο 2021. Christiansen Keith, "Becoming Artemisia: Afterthoughts on the Gentileschi Exhibition", *Metropolitan Museum Journal* 39 (2004), σ. 101-126.

Christiansen Keith - Mann Judith W., *Orazio and Artemisia Gentileschi*, New Haven / Λονδίνο 2001.

Garrard Mary D., *Artemisia Gentileschi and Feminism in Early Modern Europe*, Λονδίνο 2020.

Garrard Mary D., *Artemisia Gentileschi around 1622: The Shaping and Reshaping of an Artistic Identity*, Berkeley 2001.

Garrard Mary D., *Artemisia Gentileschi: The Image of a Female Hero in Italian Baroque Art*, New Jersey 1989.

Straussman-Pflanzer Eve - Tostmann Oliver (επιμ.), *By Her Hand. Artemisia Gentileschi and Women Artists in Italy, 1500-1800*, κατ. έκθεσης (Detroit Institute of Arts / the Wadsworth Atheneum Museum of Art), New Haven / Λονδίνο 2021.

Swoboda Gudrum - Scholten Frits, *Caravaggio Bernini. Early Baroque in Rome*, Veurne 2019.

Treves Letizia (επιμ.), *Artemisia*, κατ. έκθεσης (National Gallery), Λονδίνο 2020.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ / DIMITRIS PAVLOPOULOS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Ζητήματα Εικαστικών Τεχνών στην Ελλάδα σήμερα

Subject: Issues of Visual Arts in Greece today

Περίληψη: Προσέγγιση συλλογών στον χώρο των εικαστικών τεχνών και βιοματική ανάλυση της μείζονος εκθεσιακής δραστηριότητας.

Summary: A general survey of the collections and experiential analysis of the types of exhibitions are planned/offered.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selected bibliography

Αρχειο Θηραϊκών Μελετών - Συλλογή Δημήτρη Τσίτουρα, επιμ., 2019. *Το Τοπίο της Σαντορίνης στην Ελληνική Ζωγραφική του 20ού αιώνα*, Αθήνα.

Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος, 2015. *Εθνικό Ιστορικό Μουσείο. Η ιστορία και οι συλλογές του*. Αθήνα.

- Κανελλοπούλου, Χ., επιμ. 2018. *Τόποι Αναφοράς. Από τη Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος*. Αθήνα.
- Κυριαζή, Ν., 2021. *Έλληνες Ζωγράφοι και Χαρακτες, 19ος-20ός αιώνας. Συλλογή Χριστοφόρου*. Λευκωσία.
- Λάββας, Γ. Π. 2010. *Ζητήματα Πολιτιστικής Διαχείρισης*. Αθήνα.
- Λαμπράκη-Πλάκα, Μ., επιμ. 2011. *Στα άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης. Άγνωστοι θησαυροί από τις συλλογές της*. Αθήνα.
- Μαθιόπουλος, Ε. Δ., ed. 2018. *Art History in Greece. Selected Essays. Athens*.
- Μεντζαφού-Πολύζου, Ό., επιμ. 2008. *Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ / Μέτσοβο*. Αθήνα.
- Μπόλης, Γ. - Παυλόπουλος Δ., επιμ. 2022. *Το Εργαστήριο του Γλόπτη*, Αθήνα.
- Οράτη, Ε., επιμ. 2005. *Η Συλλογή της Alpha Bank*. Αθήνα.
- Παπανικολάου Π. Μ. 2019. *Η πολιτιστική πολιτική και οι πολιτιστικοί θεσμοί στην Ελλάδα (19ος-21ος αιώνας). Συμβολή στη μελέτη των θεσμών της Ιστορίας της Τέχνης*, Θεσσαλονίκη.
- Παπούλιας, Β. Χρ. 2014. *Η διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, Αθήνα.
- Παυλόπουλος, Δ., επιμ. 1993. *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Συλλογή Στάθη*. Αθήνα.
- Παυλόπουλος, Δ., επιμ. 1994. *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Οδηγός*. Αθήνα.
- Παυλόπουλος, Δ. 2017. *Οδηγός εκπόνησης εργασίας. Από τη θεωρία στην εφαρμογή. Προπτυχιακή - Μεταπτυχιακή Εργασία. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Διδακτορική Διατριβή. Συγγραφή - Παρουσίαση - Υποστήριξη*. Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

**1. Ειδίκευση: ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ:
ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος**

Α' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού Ι	3	15
Ιστορία Νέου Ελληνισμού ΙΙ	3	15
Οθωμανική Ιστορία Ι	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) Ι	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) ΙΙ	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Β' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού ΙΙΙ	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) ΙΙΙ	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού ΙV	3	15
Οθωμανική Ιστορία ΙΙ	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) ΙV	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	
Σύνολο	30

2. Ειδίκευση: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Μεσαιωνική Ιστορία Ι	3	15
Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Ι	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία Ι	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Β' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Μεσαιωνική Ιστορία ΙΙ	3	15
Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙ	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙ	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Μεσαιωνική Ιστορία ΙΙΙ	3	15
Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙΙ	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙΙ	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία		ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία		
Σύνολο		30

3. Ειδίκευση: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Α' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη Ι	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη Ι	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Β' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
---	--------------------------	------

	εβδομάδα)	
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη II	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη II	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη III	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη III	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	
Σύνολο	30

B. Περιεχόμενο/περιγραφή μαθημάτων

1. Ειδίκευση: Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού I

Ο ελληνοβενετικός κόσμος (πολιτική οργάνωση, θεσμοί, ιδεολογία)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με τις ιστορικές εξελίξεις, την πολιτική οργάνωση, τους θεσμούς και την ιδεολογική συγκρότηση του υπό τους Βενετούς ελληνικού κόσμου, από τον 13ο έως και τον 18ο αιώνα, στο πλαίσιο της ιστορίας του βενετικού Κράτους και της ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Ιστορία Νέου Ελληνισμού II

Ο Νέος Ελληνισμός κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (πολιτική οργάνωση, θεσμοί, ιδεολογία)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με τις ιστορικές εξελίξεις, την πολιτική οργάνωση, τους θεσμούς και την ιδεολογική συγκρότηση του Νέου Ελληνισμού κατά την

περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας και της Ελληνικής Επανάστασης, σε σύνδεση με την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ευρύτερου ελληνικού κόσμου της εποχής.

Οθωμανική Ιστορία I (15ος-18ος αι.)

Το σεμινάριο, με βάση κυρίως πρωτογενείς πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα πολιτικής συγκρότησης, οικονομικών και κοινωνικών δομών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, καθώς και των μη μουσουλμάνων (*ζιμμήδων*) που ήταν υπήκοοί της, όπως και στις σχέσεις τους με την οθωμανική διοίκηση και τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία I

Η Ελλάδα στο διεθνές σύστημα

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη διεθνή θέση της χώρας κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα, τη διεθνή της στρατηγική και την εφαρμογή της, καθώς και τον βαθμό της προσαρμογής της στις μετεξελίξεις του διεθνούς συστήματος. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη συμμετοχή της Ελλάδας σε διεθνείς οργανισμούς (ΚτΕ, ΟΗΕ) και πολυμερείς διεθνείς διεργασίες (παγκόσμιοι πόλεμοι, Ψυχρός Πόλεμος, ευρωπαϊκή ενοποίηση).

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία II

Πολιτική, ιδεολογία και πολιτισμός

Το σεμινάριο εξετάζει πολιτικά, πνευματικά και ιδεολογικά ρεύματα της ελληνικής κοινωνίας κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα, καθώς και τη σχέση τους με τις πολιτικές και πολιτισμικές διεργασίες που συντελέστηκαν σε κάθε εποχή. Έμφαση αποδίδεται, επίσης, στην παρακολούθηση από την ελληνική πολιτική και την κοινωνία των διεθνών ιδεολογικών ρευμάτων.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού III

Ο Νέος Ελληνισμός κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (κοινωνία, οικονομία, πνευματικός βίος και πολιτισμός, ταυτότητες)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με την κοινωνική οργάνωση, τις οικονομικές λειτουργίες, την πνευματική-πολιτισμική ιστορία και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας και της Ελληνικής Επανάστασης, σε σύνδεση με την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ευρύτερου ελληνικού κόσμου της εποχής.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία III

Οικονομία και Κοινωνία

Το σεμινάριο εξετάζει θεματικά τις κύριες τομές στην ιστορική εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Μελετώνται η δομή της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα, οι προσπάθειες εκβιομηχάνισης στον ύστερο 19ο αιώνα, οι οικονομικές εξελίξεις του Μεσοπολέμου, οι κοινωνικές δομές στις πόλεις και στην ύπαιθρο, η μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού IV

Ο ελληνοβενετικός κόσμος (κοινωνία, οικονομία, πνευματικός βίος και πολιτισμός, ταυτότητες)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με την κοινωνική οργάνωση, τις οικονομικές λειτουργίες, την πνευματική-πολιτισμική ιστορία και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων του υπό τους Βενετούς ελληνικού κόσμου, από τον 13ο έως και τον 18ο αιώνα, σε σύνδεση με την ιστορία της Βενετίας και στο πλαίσιο της ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Οθωμανική Ιστορία II (19ος αι. - 1923)

Το σεμινάριο, με βάση κυρίως πρωτογενείς πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα πολιτικής συγκρότησης, οικονομικών και κοινωνικών δομών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά την περίοδο που συντελούνται μεγάλες αλλαγές (προσπάθειες εξευρωπαϊσμού και εκσυγχρονισμού). Ιδιαίτερη σημασία δίνεται, με την αντιπαραβολή ελληνικών και οθωμανικών πηγών, στη θέση των μη μουσουλμάνων και στις επιπτώσεις της διάδοσης εθνικισμών και ιδιαίτερα του ελληνικού.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία IV

Θεωρία της ιστορίας και ιστοριογραφία

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην ιστοριογραφία γύρω από την ελληνική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα, καθώς και στις πρακτικές επεξεργασίας των αρχειακών και άλλων πηγών που αφορούν την τεκμηρίωσή της. Εξετάζονται, επίσης, η σύγχρονη βιβλιογραφία για τη θεωρία της ιστορίας και τις πρακτικές του ιστορικού επαγγέλματος, καθώς και οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους οι κοινωνίες προσεγγίζουν το παρελθόν τους.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

2. Ειδίκευση: Ευρωπαϊκή Ιστορία

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Μεσαιωνική Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Μεσαιωνική Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Μεσαιωνική Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

3. Ειδικευση: Ιστορία της Τέχνης

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη I

Εξετάζεται η ζωγραφική στην τέχνη των Κάτω Χωρών κατά τον 15ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της εικονολογικής ερμηνευτικής προσέγγισης, στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη II

Εξετάζεται η ιταλική ζωγραφική και γλυπτική κατά τον 16ο και 17ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης κατά την περίοδο αυτή, με τη μελέτη πρωτογενών θεωρητικών κειμένων, καθώς επίσης στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη III

Εξετάζεται η γαλλική ζωγραφική και γλυπτική κατά τον 17ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης της Γαλλικής Ακαδημίας Ζωγραφικής και Γλυπτικής κατά την περίοδο αυτή, με τη μελέτη πρωτογενών θεωρητικών κειμένων, καθώς επίσης στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη I

Μελετώνται τα έργα και οι δημιουργοί τους. Σκοπός του είναι η διεξοδική ανάλυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας (ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής) στην Ελλάδα του 18ου και του 19ου αιώνα. Έμφαση δίνεται στην ερμηνεία των ιδιαιτεροτήτων των κάθε είδους εικονογραφικών μοτίβων με ανάδειξη των εκάστοτε νέων στοιχείων.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη II

Μελετώνται τα έργα και οι δημιουργοί τους. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η διεξοδική ανάλυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας (ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής) στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα. Έμφαση δίνεται στην ερμηνεία των ιδιαιτεροτήτων των κάθε είδους εικονογραφικών μοτίβων με ανάδειξη των εκάστοτε νέων στοιχείων.

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη III

Μελετώνται ο τεχνοϊστορικός και ο τεχνοκριτικός λόγος στην Ελλάδα κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εμβάθυνση σε κείμενα ιστορίας της Νεότερης Ελληνικής Τέχνης και στους συντάκτες τους. Διακρίνονται τα ειδοποιά στοιχεία της τεχνοϊστορικής και της τεχνοκριτικής συγγραφής.